

BURMISTRZ MIASTA SZCZECINEK

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA SZCZECINEK
NA LATA 2010-2013
Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2014-2017**

Październik 2010

ABRYŚ
Spółka z o.o.

ul. Daleka 33, 60 – 124 Poznań

tel. (+48 61) 65 58 100

fax: (+48 61) 65 58 101

www.abrys.pl

e – mail: projekty@abrys.pl

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA SZCZECINEK
NA LATA 2010-2013
Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2014-2017**

Zespół autorski:

mgr inż. Wojciech Przybycin

mgr Joanna Witkowska

mgr Michał Grek

Magdalena Ferfet

1. WSTĘP.....	7
1.1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA.....	7
1.2. ZAKRES OPRACOWANIA	7
1.3. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	7
1.4. ŹRÓDŁA DANYCH.....	7
1.5. POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA.....	7
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA.....	8
2.1. POŁOŻENIE I UWARUNKOWANIA Z NIM ZWIĄZANE.....	8
2.2. KLIMAT	9
2.3. SPOŁECZNOŚĆ.....	9
2.4. GOSPODARKA	10
2.5. INFRASTRUKTURA INŻYNIERYJNO-TECHNICZNA.....	10
2.5.1. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę.....	10
2.5.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych	11
2.5.3. Kanalizacja deszczowa i separatory.....	12
2.5.4. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w ciepło	12
2.5.5. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w gaz ziemny	13
2.5.6. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w energię elektryczną	13
3. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZASOBÓW PRZYRODY	14
3.1. FORMY OCHRONY PRZYRODY	14
3.1.1. Obszary chronionego krajobrazu.....	14
3.1.2. Pomniki przyrody	14
3.1.3. Obszary Natura 2000.....	14
3.2. ZIELEŃ URZĄDZONA.....	14
3.3. LASY	15
3.4. UŻYTKI EKOLOGICZNE.....	16
3.5. INNE OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO.....	17
3.6. ZASOBY NATURALNE.....	17
3.6.1. Wody podziemne.....	17
3.6.2. Wody powierzchniowe	17
3.6.3. Kopaliny	18
3.6.4. Gleby	18
4. ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII.....	18
4.1. MATERIAŁOCHŁONNOŚĆ, WODOCHŁONNOŚĆ, ENERGOCHŁONNOŚĆ.....	18
4.1.1. Analiza zużycia wody.....	18
4.1.2. Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło ...	19
4.1.3. Analiza zużycia gazu	19
4.1.4. Analiza zużycia energii	19
4.2. WYKORZYSTANIE ENERGII ODNAWIALNEJ.....	19
4.2.1. Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wiatru	19
4.2.2. Analiza stopnia korzystania z energii biomasy i biogazu	20
4.2.3. Analiza wykorzystania energii słonecznej	20
4.2.4. Analiza możliwości wykorzystania energii geotermalnej.....	20
4.3. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SKUTKAMI SUSZY.....	21
5. ŚRODOWISKO I ZDROWIE. DALSZĄ POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO	21
5.1. JAKOŚĆ WÓD	21
5.2. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA	24
5.3. POWAŻNE AWARIE.....	28
5.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	28
5.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	30
5.6. EDUKACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	30
6. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	32
6.1. INSTRUMENTY REALIZACJI PROGRAMU	32

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

6.1.1.	Instrumenty prawne	33
6.1.2.	Instrumenty finansowe	36
6.1.3.	Instrumenty społeczne	36
6.1.4.	Instrumenty polityczne	37
6.1.5.	Instrumenty strukturalne	37
6.2.	ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM	37
6.3.	SYSTEMY ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO	37
7.	LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ WŁASNYCH I KOORDYNOWANYCH, W PODZIALE NA INWESTYCYJNE (I) I POZAINWESTYCYJNE (P) PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU	37
8.	MIERNIKI REALIZACJI AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	49
9.	PODSUMOWANIE	53
10.	LITERATURA	53

Spis Tabel

Tabela 1	Użytkowanie gruntów w mieście Szczecinek.....	9
Tabela 2	Liczba mieszkańców w mieście Szczecinek w latach 2006-2009.....	10
Tabela 3	Ilość przedsiębiorstw działających na terenie miasta Szczecinek	10
Tabela 4.	Infrastruktura techniczna ochrony środowiska w mieście Szczecinek w latach 2005 i 2008 – sieć wodociągowa	10
Tabela 5.	Infrastruktura techniczna ochrony środowiska w mieście Szczecinek w latach 2005 i 2008 – sieć kanalizacyjna.....	11
Tabela 6.	Informacje dotyczące oczyszczanych ścieków w latach 2005 i 2008	12
Tabela 7	Charakterystyka sieci gazowej w mieście Szczecinek w latach 2006-2008	13
Tabela 8	Zaopatrzenie w energię elektryczną w mieście Szczecinek 2006-2008	14
Tabela 9	Zieleń urządzona w Szczecinku	15
Tabela 10	Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie miasta Szczecinek według formy własności w latach 2006-2009	15
Tabela 11	Zużycie wody w latach 2005-2008 r. na terenie Szczecinka [dam ³]	18
Tabela 14	Zużycie wody na jednego mieszkańca w mieście Szczecinek w latach 2005-2008	19
Tabela 13	Zaopatrzenie w energię elektryczną w mieście Szczecinek 2006-2008	19
Tabela 14	Zużycie energii elektrycznej w latach 2006-2008 [kWh]	19
Tabela 15	Stężenia substancji biogenych w wodzie z wylotu kanalizacji deszczowej.....	22
Tabela 16	Zestawienie punktów monitoringu wód podziemnych badanych w latach 2004-2007 na terenie gminy Szczecinek	24
Tabela 17	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu szczecineckiego w latach 2006-2009r.....	25
Tabela 18	Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia w 2009 r.....	28
Tabela 19	Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.....	28
Tabela 20	Wyniki obliczeń długookresowych wskaźników hałasu, wartości dopuszczalne długookresowych średnich poziomów dźwięku oraz wartości przekroczeń	29
Tabela 21	Współpraca gminy w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej	31
Tabela 22	Inwestycje w zakresie edukacji ekologicznej.....	32
Tabela 23	Formy prowadzenia edukacji ekologicznej w szkołach na terenie miasta	32
Tabela 24	Cele i działania POŚ (wojewódzki i powiatowy)	38
Tabela 25	Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych przewidzianych do realizacji w ramach Programu....	40
Tabela 28	Mierniki monitorowania efektywności Programu.....	49

Spis Rysunków

Rysunek 1	Priorytety Polityki Ekologicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 (Źródło: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016).....	8
Rysunek 2	Położenie miasta Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego (źródło: www.gminy.pl).....	9

1. Wstęp

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek przyjętego przez Radę Miasta Szczecinek uchwałą Nr XXXI/300/05w z dnia 7 listopada 2005 r.

1.2. Zakres opracowania

Program swoją strukturą bezpośrednio nawiązuje do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009–2012 z perspektywą do roku 2016. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017, określający kierunki polityki ekologicznej należy traktować jako wypełnienie obowiązku aktualizacji Polityki Ekologicznej Państwa, a więc odniesienia jej celów i niezbędnych działań do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz stanu środowiska. Potrzeba tej aktualizacji wynika z prawa ochrony środowiska. Stwarza to, z jednej strony szansę szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców, przykładowo poprzez możliwość korzystania ze środków finansowych UE, z drugiej strony oznacza konieczność spełnienia wymagań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz osiągnięcia celów wspólnotowej polityki ekologicznej.

Prawo ochrony środowiska w art. 17 ust. 1 wprowadza obowiązek przygotowywania i aktualizowania programu ochrony środowiska, zgodnie z wytycznymi opracowania i przyjęcia przez państwo Polityki Ekologicznej.

1.3. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.). Zgodnie z przepisami ww. ustawy z wykonania programów gminy sporządzają co 2 lata raporty, które przedstawiane są radzie gminy (art. 18 POŚ). Aktualizacja programu ochrony środowiska jest odzwierciedleniem Polityki Ekologicznej Państwa, mającym wdrożyć jej ustalenia na odpowiednio niższym poziomie. Politykę Ekologiczną Państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

1.4. Źródła danych

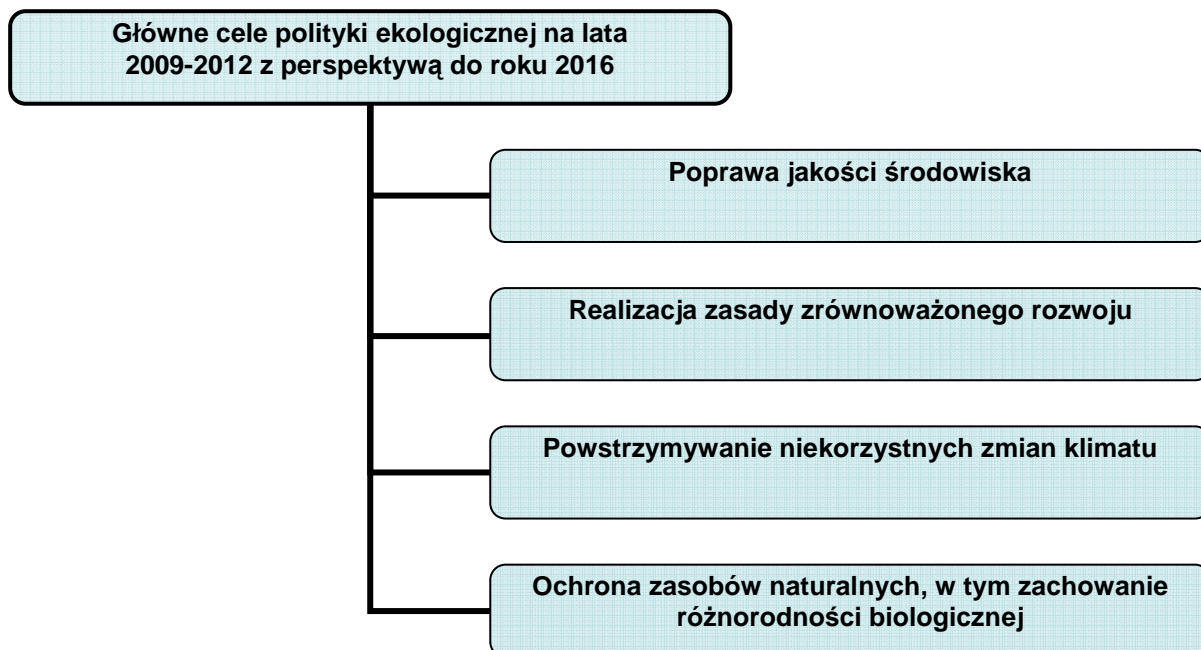
Opracowując program wykorzystano dane uzyskane poniżej przedstawionych jednostek:

- Urząd Miasta w Szczecinku,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Szczecinku (PGK)
- Miejska Energetyka Ciepła sp. z o.o. (MEC)
- Komunikacja Miejska sp. z o.o. (KM)
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (PWiK)
- Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku,
- Nadleśnictwo Czarnobór
- Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (ZZMiUW),
- Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich (ZZDW)
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA)
- Państwowy Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Szczecinku,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Oddział w Szczecinie (WIOŚ),
- Główny Urząd Statystyczny (GUS),
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW).

1.5. Polityka Ekologiczna Państwa

W grudniu 2008 r. Rada Ministrów przyjęła Politykę Ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016.

Polityka Ekologiczna jest dokumentem strategicznym, określającym cele i priorytety ekologiczne, a poprzez to wskazującym kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowiska naturalnemu. Do realizacji tych założeń władze samorządowe przygotowują odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Rysunek 1 Priorytety Polityki Ekologicznej Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 (Źródło: Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016).

Cele pośrednie, to przede wszystkim nacisk na ochronę powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu, a przede wszystkim spełnianie standardów określonych przez UE w tym temacie. Dla terenów, które ich nie spełniają muszą zostać opracowane i wykonane programy naprawcze. Polska powinna także położyć duży nacisk na promocję energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii (OZE), a także modernizację już istniejącego przemysłu energetycznego.

Wypełnianie założeń Polityki Ekologicznej stało się bodźcem do powołania nowych organów – Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnych dyrektorów ochrony środowiska. Jest to krok mający na celu uproszczenie i przyspieszenie procedur środowiskowych.

Priorytetem jest weryfikacja listy obszarów NATURA 2000, jak również kontynuacja zalesień i zadrzewień w celu tworzenia korytarzy ekologicznych łączących kompleksy leśne. Ma to ogromne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej fauny i flory. Wszystkie państwa, w tym także Polska muszą pamiętać o racjonalnym gospodarowaniu zasobami naturalnymi, w szczególności wodą. Polityka Ekologiczna kładzie nacisk na racjonalne korzystanie z zasobów geologicznych i poprawę gospodarki odpadami, zwłaszcza komunalnymi. Gospodarowanie pieniędzmi pozyskanymi z Unii Europejskiej powinno być bardziej efektywne i w dużej mierze skupić się na wyposażaniu kolejnych aglomeracji w oczyszczalnie ścieków i systemy wodno-kanalizacyjne.

Polityka Ekologiczna zawsze kładzie też duży nacisk na podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą - „myśl globalnie, działaj lokalnie”. Polska powinna zadbać również o opracowanie ryzyka powodziowego, ochronę gleb, rekultywację terenów zdegradowanych i ochronę przed hałasem.

2. Charakterystyka Miasta

2.1. Położenie i uwarunkowania z nim związane

Miasto Szczecinek położone jest w południowo - wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie szczecineckim.

Według Kondrackiego, obszar Miasta Szczecinek należy do prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, oraz północno – wschodniego skraj makroregionu Pojezierze Południowopomorskie.

Rysunek 2 Położenie miasta Szczecinek na tle powiatu szczecineckiego (źródło: www.gminy.pl)

Powierzchnia miasta wynosi 4845,94 ha, z czego tereny zabudowane i zainwestowane zajmują około 30%, a pozostały obszar to tereny otwarte, użytkowane w różny sposób: użytki rolne (36%), grunty pod wodami (9,1%), kompleksy leśne (21,8%).

Tabela 1 Użytkowanie gruntów w mieście Szczecinek

Powierzchnia ogółem [ha]	Lasy i grunty leśne [ha]	Użytki rolne [ha]				Grunty pod wodami [ha]	Pozostałe [ha]
		Użytki rolne – ogółem	Grunty orne	Łąki i pastwiska	Sady		
4845,94	1056	1767	1272	445	6	422	1600,94

Źródło: Urząd Miasta w Szczecinku

2.2. Klimat

Miasto Szczecinek, pod względem regionalizacji klimatycznej, położone jest w Dzielnicy Klimatycznej Pomorskiej, której klimat charakteryzuje się stosunkowo chłodnym latem i dość łagodną zimą.

Warunki klimatyczne panujące na terenie Miasta Szczecinka należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza polarno-morskiego i polarno - kontynentalnego, o przewadze wiatrów zachodnich, północno - zachodnich i północnych.

Charakteryzuje go duża wilgotność powietrza. Średnie roczne temperatury powietrza ok. 8 C są charakterystyczne dla środkowej i wschodniej części Pojezierza Pomorskiego.

Najwyższe opady w ciągu roku, odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych od stycznia do marca. Średnia roczna wielkość opadów wynosi od 600 do 700 mm.

2.3. Społeczność

Liczba ludności miasta Szczecinek wyniosła 38 350 osób (stan na dzień 31 grudnia 2009 r.). W stosunku do roku 2006 liczba mieszkańców spadła o 1,2%.

Tabela 2 Liczba mieszkańców w mieście Szczecinek w latach 2006-2009

Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009
Razem – Miasto Szczecinek	38 626	38 488	38 234	38 350

Źródło: GUS

Liczba ludności w Szczecinku wykazuje tendencję spadkową. Wynika to z niskiego przyrostu naturalnego w stosunku do ujemnego salda migracji. Zauważono również niekorzystne zmiany w strukturze wiekowej społeczeństwa Szczecinka m.in. wzrost wskaźnika starzenia demograficznego. Obecnie atutem miasta jest duży udział osób w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej ludności. Udział ten wynosi około 65,1%, podczas gdy średnia krajowa ludności w wieku produkcyjnym nie przekracza 61%.³

W maju 2010 r. wskaźnik bezrobocia wynosił 12,2% i w stosunku do roku poprzedniego było wyższe o 1,2%.

2.4. Gospodarka

Miasto Szczecinek stanowi jeden z bardziej rozwiniętych ośrodków przemysłowych województwa zachodniopomorskiego. W mieście stanowiącym centrum gospodarcze powiatu, skupionych jest większość podmiotów gospodarczych. Według struktury branżowej podmiotów gospodarczych, zawartej w „Strategii rozwoju Powiatu Szczecineckiego do roku 2015” Miasto Szczecinek skupia ok. 70% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie.

Tabela 3 Ilość przedsiębiorstw działających na terenie miasta Szczecinek

Jednostki zarejestrowane wg PKD	2008	2009
ogółem	5380	5 524
sektor publiczny	270	218
sektor prywatny	5110	5 306

Źródło: GUS

Do najważniejszych podmiotów istniejących na terenie Szczecinka należą między innymi:

- KRONOSPAN PL Sp. z o.o., ul. Waryńskiego 1;
- ELDA Elektrotechnika S.A., ul. Bugno 1;
- WZ Eurocopert, ul. Koszalińska 93;
- Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A., ul. 3 - go maja
- „Centrostal” Przedsiębiorstwo Wielobranżowe S.A., ul. 1-go Maja 62;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Cieślaka 6c;
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Cieślaka 6a;
- „Telzas” Sp. z o.o., ul. Bugno 3;
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o., ul. Armii Krajowej 81;
- Komunikacja Miejska Sp. z o.o., ul. Cieślaka 4;
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, ul. Klasztorna 8;

2.5. Infrastruktura inżynieryjno-techniczna

2.5.1. Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Miasto Szczecinek posiada pełną infrastrukturę zaopatrzenia mieszkańców w wodę. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej według danych PWiK sp. z o.o. wynosi 86,8 km (GUS 84,3 km). Na koniec 2008 roku liczba przyłączy wodociągowych wyniosła 2005 sztuk. W stosunku do roku 2005 przybyło 7,3 km sieci wodociągowej. Miasto zwodociągowanie jest w 100%, z sieci wodociągowej korzysta 39 300 mieszkańców (dane PWiK, stan na 07. 2010 r.).

Tabela 4. Infrastruktura techniczna ochrony środowiska w mieście Szczecinek w latach 2005 i 2008 – sieć wodociągowa

Parametr	Jednostka	Rok	
		2005	2008

³ Źródło: GUS

Parametr	Jednostka	Rok	
		2005	2008
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	km	77,0	84,3
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1 946	2 005
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	38 447	37 834
Wodociągowa sieć rozdzielcza na 100 km ²	km	0,77	0,84
Na 1 mieszkańca	m ³	34,0	39,6
Na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	34,3	40,2

Źródło: GUS

Ujęcie wód

Ujęcie wód dla Miasta Szczecinka zlokalizowane jest w północnej części miasta (przy ulicy Bugno), między jeziorem Wielimie, szosą do wsi Bugno i linią kolejową Szczecinek – Białogard. W ramach ujęcia eksploatowanych jest 8 studni głębinowych.

Ujęcie wody podziemnej „Bugno” w Szczecinku Decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 grudnia 2000r. Koszalin posiada ustanowione strefy ochrony:

- bezpośrednio- teren ogrodzony wokół poszczególnych studni:
  - studnia nr I - działka 32m x 31,5m o powierzchni 1008,0m²
  - studnia nr II - działka 34m x 24,0 m o powierzchni 816,0m²
  - studnia nr III - działka 33m x 25,5m o powierzchni 841,0m²
  - studnia nr IV - działka 32m x 30,0m o powierzchni 960,0m²
  - studnia nr V - działka 30,0m x 21,0m o powierzchni 630,0m²
  - studnia nr VI - działka 32m x 22m o powierzchni 704,0m²
  - studnia nr VII - działka 29,0m x 24,0m o powierzchni 696,0m²
  - studnia nr VIII - działka 27m x 27,0m o powierzchni 756,0m²
- pośrednio - teren ujęcia wody składa się z 3 sąsiadujących ze sobą działek: nr 2 obręb 4, nr 1 i 2 obręb 10 o łącznej powierzchni 39, 2531 ha.
Hydrofornia w Trzesiecu posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej w promieniu 10 m od studni SW-1/84 na działkach: nr 77/61, 77/83, 77/84, 77/85, 77/86, 99/94.⁴
Ponadto na terenie miasta zlokalizowane są ujęcia wód:
  - Ujęcie przy ul. Czarnogór – zarządca Nadleśnictwo Czarnogór, ul. Czarnogór 1
  - Ujęcie zakładowe przetworni Biurkom-Frampol przy ul. Koszalińskiej 86⁵

2.5.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w mieście Szczecinek w 2010 wyniosła 85,5 km. W stosunku do roku 2005 przybyło 7,5 km sieci, zwiększyła się także ilość połączeń prowadzących do budynków (o 44 sztuki). Spadła natomiast liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej o 581 osób. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 39 900 mieszkańców, miasto skanalizowane jest w 100% (dane PWiK, stan na 07.2010 r.).

Tabela 5. Infrastruktura techniczna ochrony środowiska w mieście Szczecinek w latach 2005 i 2008 – sieć kanalizacyjna

Parametr	Jednostka	Rok	
		2005	2008
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	78,0	85,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	1 942	1 986
ścieki odprowadzone	dam ³	1 808,6	1 692,4
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	37 371	36 790
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	37 371	36 790

⁴ Źródło: PWiK sp. z o.o. w Szczecinku

⁵ Źródło: Powiatowa stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinku

Źródło: GUS

Na terenie miasta Szczecinek funkcjonuje oczyszczalnia ścieków o przepustowości średniej $Q_{sr.}=12\ 000\ m^3/d$ i maksymalnej $Q_{max} = 20\ 000\ m^3/d$. Eksploatowana jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinku. Oczyszczalnia zlokalizowana jest w północno – wschodniej części miasta, pomiędzy jeziorem Wielimie i drogą krajową nr 20 (stanowiącą ul. Słupską). Zasięg działania oczyszczalni obejmuje miasto Szczecinek i część terenu Gminy Szczecinek (Skotniki, Godzimirz, Marcecin).

W chwili obecnej trwa końcowy etap modernizacji oczyszczalni. Przebudowie i rozbudowie poddane zostały obiekty: komory odgazowania, kratownia, piaskownik, pompownia ścieków, stacja zlewczą ścieków dowożonych, osadnik wstępny i wtórny, reaktor biologiczny, kanał wylotowy, zbiornik ścieków przemysłowych, stacja dmuchaw, pompownia osadu wstępnego stacja PIX, pompownie, zagęszczacze, wydzielona, baseny fermentacyjne, stacja odwadniania i higienizacji osadu, instalacja biogazu, zbiornik osadów zagęszczonych.

Oczyszczalnia przyjmuje ścieki komunalne i przemysłowe. Szczegółowe informacje dotyczące oczyszczalni i ilości oczyszczanych ścieków przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 6. Informacje dotyczące oczyszczanych ścieków w latach 2005 i 2008

Parametr	Jednostka	Rok	
		2005	2008
ścieki oczyszczane	dm ³ /rok	1 828,6	1 692,4
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dm ³ /rok	1 809	1 658
ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków	osoba	38 817	38 152
oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	100	98,0

Źródło: GUS

Miasto Szczecinek prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych. Według przekazanych danych wynika, że na terenie miasta 69 właścicieli nieruchomości nie jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej i korzystają ze zbiorników bezodpływowych.

2.5.3. Kanalizacja deszczowa i separatory

Wody deszczowe w przeważającej części odprowadzane są z ulic i placów oraz częściowo dachów poprzez sieć kanalizacji deszczowej do jeziora Trzesiecko i rzeki Niezdobnej.

Na wszystkich wylotach do jeziora Trzesiecko i części wylotów rzeki Niezdobnej zamontowane są separatory wód opadowych. Łączna długość kanalizacji deszczowej wynosi 62,1 km (stan na 07.2010 r.).

2.5.4. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w ciepło

Głównym dostawcą ciepła w mieście jest Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. (MEC Szczecinek). Podstawą gospodarki cieplnej są trzy kotłownie rejonowe wysokoparametrowe eksploatowane przez MEC Sp. z o.o. o łącznej mocy zainstalowanej 54,07 MW, w tym::

- kotłownia KR-I - 23,24 MW
- kotłownia KR-II - 14,80 MW
- kotłownia „Browarowa” - 16,03 MW

oraz siedemnaście kotłowni gazowych o łącznej mocy zainstalowanej 12,27 MW, w tym:

- kotłownia przy ul. A. Krajowej 53 - 0,077 MW
- kotłownia przy ul. Cieślaka 6 - 0,920 MW
- kotłownia przy ul. Wiatracznej - 0,084 MW (praca latem - CWU)
- kotłownia przy ul. Gdańskiej 4 - 1,44 MW (kotł. szczytowa, praca latem)
- kotłownia przy ul. Słowiańskiej (JAR) - 0,460 MW (praca latem - CWU)
- kotłownia przy ul. 28-go Lutego 48 - 0,070 MW

⁶ Źródło: PWiK Sp. z o.o. w Szczecinku

- kotłownia przy ul. 1-go Maja 53 - 0,720 MW
- kotłownia przy ul. Ordona 16 - 0,110 MW
- kotłownia przy ul. Parkowej 3 - 0,126 MW
- kotłownia przy ul. Wodociągowej 17 – 3,36 MW (kotł. szczytowa)
- kotłownia przy ul. Sikorskiego 31 - 0,57 MW (kotł. szczytowa)
- kotłownia przy ul. Piłskiej 30 – 1,37 MW
- kotłownia przy ul. Szczecińskiej 24 - 0,74 MW
- kotłownia przy ul. Koszalińskiej (ZS nr 5) - 0,09 MW (praca latem - CWU)
- kotłownia przy ul. Kołobrzesckiej (WCO) - 1,96 MW (kotł. szczytowa)
- kotłownia przy ul. Boh Warszawy 48 - 0,12 MW
- kotłownia przy ul. Wyszyńskiego 61 - 0,055 MW

W powyższych kotłowniach spalany jest miał węgla kamiennego o parametrach 23 000 kJ/kg (23-16-06) oraz gaz GZ-50.

Spółka analizuje możliwość wykorzystania kolektorów słonecznych oraz pomp ciepła w swoim systemie ciepłym, zastosowania silników gazowych (kogeneracja) na kotłowni gazowej przy ul. Kołobrzesckiej, z wykorzystaniem energii elektrycznej na potrzeby własne (kotłowni KR-I).⁷

2.5.5. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w gaz ziemny

Obszar miasta jest zgazyfikowany niemal w 100%. Długość sieci gazowej wynosi 110 242 m. W stosunku do roku 2006 przybyło 1702 m. Do poszczególnych budynków wykonanych jest 2 382 sztuk przyłączy gazu (wg stanu na grudzień 2008 GUS).

W latach 2005 – 2008 wzrosła liczba mieszkańców stosujących gaz do ogrzewania mieszkań – z 1 966 do 2 152 gospodarstw domowych.

Gaz ziemny transportowany jest siecią gazociągów przesyłowych PGNiG S.A, w struktury którego wchodzi Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Tabela 7 Charakterystyka sieci gazowej w mieście Szczecinek w latach 2006-2008

Sieć gazowa	Jednostka	2006	2007	2008
długość czynnej sieci ogółem w m	m	108 540	109 401	110 242
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	2 118	2 118	2 118
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	106 422	107 283	108 124
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt	2 387	2 336	2 382
odbiorcy gazu	gosp.dom.	13 090	13 052	12 941
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.dom.	2 079	1 589	2 152
odbiorcy gazu w miastach	gosp.dom.	13 090	13 052	12 941
zużycie gazu w tys. m ³	tys.m ³	6 155,70	6 400,10	5 584,60
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys.m ³	3 087,2	2 757,6	2 678,8
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	35 938	35 880	35 391

Źródło: GUS

2.5.6. Charakterystyka zaopatrzenia miasta w energię elektryczną

Dostarczaniem energii elektrycznej dla wszystkich odbiorców na terenie Szczecinka oraz działaniami w zakresie eksploatacji sieci, obsługi mieszkańców, konserwacji sieci i usuwania awarii zajmuje się ENERGA-OPERATOR S.A. - Rejon Energetyczny Szczecinek. Miasto Szczecinek zasilane jest w energię elektryczną z sieci 110 kV poprzez dwie stacje GPZ:

- Stacja GPZ „Marcelin” 110/15 kV zasilania jest czterema liniami 110 kV. Moc stacji 2x16MVA,
- Stacja GPZ „Leśna” 110/15 kV zasilana dwoma liniami 110 kV. Moc 2x25 MVA.

Miasto zasilane jest w energię sieciami SN-15 kV poprzez sieć kablową ze stacjami transformatorowymi typu miejskiego. Stan sieci zasilającej na terenie miasta należy uznać jako dobry.

⁷ MEC sp. z o.o. w Szczecinku

Możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną nie stanowią barier dla realizacji nowych osiedli mieszkaniowych, obiektów turystycznych, czy zakładów przemysłowych na terenie Szczecinka.

W ostatnich latach przybyło odbiorców energii elektrycznej. W stosunku do roku 2006 przybyło 0,3 % nowych odbiorców. Wzrosło również zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu o 3,6%.

Tabela 8 Zaopatrzenie w energię elektryczną w mieście Szczecinek 2006-2008

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych	Jednostka	2006	2007	2008
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	14 136	14 186	14 183
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	23 788	23 906	24 682

Źródło: GUS

3. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zasobów przyrody

Na terenie Miasta Szczecinek występuje duże zróżnicowanie florystyczne związane z dużym zróżnicowaniem rzeźby, krajobrazu i pokrycia terenu. Do najbardziej wartościowych przyrodniczo obszarów należą zwłaszcza tereny podmokłe, doliny rzeczne, lasy, łąki i wody z występującą tu roślinnością i różnorodnym światem zwierząt.

3.1. Formy ochrony przyrody

W mieście Szczecinek obszary prawnie chronione zajmują powierzchnię 127,8 ha (stan na 31.12.2008 GUS).

3.1.1. Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Miasta Szczecinek istnieje fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu pn. "Pojezierze Drawskie", który obejmuje Jezioro Trzesiecko wraz z pasem przybrzeżnym oraz obszar chronionego krajobrazu „Jeziora Szczecineckie” na terenie miasta obejmujący obniżenie przyjeziorne jeziora Wielimie.

3.1.2. Pomniki przyrody

W mieście ustanowiono pomnikami przyrody 8 obiektów (w sumie 32 sztuki drzew). Są to pojedyncze drzewa oraz grupy drzew. Ponadto do ochrony pomnikowej zaproponowano łącznie 7 obiektów, w tym 5 pojedynczych drzew i 2 grupy drzew.

Tabela 9 Pomniki przyrody na terenie miasta Szczecinek

Lp.	Nazwa polska	Ilość sztuk	Lokalizacja
1.	Wiąz szypułkowy	1	Przedszkole nr 11, ul. Ks. Elżbiety
2.	Lipa drobnolistna	1	Przedszkole nr 11, ul. Ks. Elżbiety
3.	Cis pospolity	3	Ul. Orдона obok LO
4.	Dąb szypułkowy	17	Nadleśnictwo Czarnobór
	Buk zwyczajny	3	Nadleśnictwo Czarnobór
5.	Buk zwyczajny	1	Park Dworski
6.	Dąb szypułkowy	1	Ul. Jana Pawła II przy rz. Niezdobnej
7.	Klon zwyczajny	1	Róg ul. 1 Maja i Szkolnej przy ZSZ
8.	Topola czarna	3	Lasek Komunalny
	Brzoza brodawkowata	1	Lasek Komunalny

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek

3.1.3. Obszary Natura 2000

Na terenie Miasta Szczecinek brak jest obszarów chronionych NATURA 2000 i ECONET.

3.2. Zieleń urządzona

Istotne znaczenie zwłaszcza dla terenów zurbanizowanych ma zieleń urządzona. Zieleń urządzona to przede wszystkim obiekty przyrodnicze o formach naturalnych, półnaturalnych i przetworzonych oraz rozmaite założenia ogrodowe istniejące samoistnie lub towarzyszące budowlom. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne – wpływają na złagodzenie lub eliminację uciążliwości życia w miastach, kształtowanie układów urbanistycznych, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miastu.

Na terenie miasta można wyróżnić kilka większych obszarów zieleni urządzonej:

- Park miejski założony w latach 1875-1908 - największy zabytkowy park na obszarze miasta położony wzdłuż wschodniego brzegu Jeziora Trzesiecko. Jest to park o pow. 21 ha z częścią zabytkową o pow. 9 ha. Drzewostan parku obejmuje 60 gatunków drzew (ponad 5 300 okazów).
- Drugi park na terenie miasta, również wpisany do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zlokalizowany jest w północno – wschodniej części dzielnicy Szczecinek Bugno, wzdłuż drogi do Trzcinna. Jest to park o powierzchni 2,5 ha, powstały w II poł. XIX wieku. Drzewostan liczy ok. 300 sztuk w wieku 100-150 lat. Trzon stanowi buk, grab i jesion.
- Ważnym obiektem z roślinnością wysoką jest Cmentarz Komunalny położony na wzgórzu kemowym u zbiegu ulic Słupskiej i Cieślaka o powierzchni 17, 94 ha. Obiekt ten cechuje się bogatym drzewostanem w różnym wieku a w jego starszej części także obfitością roślinności krzewiastej.
- Dwa nieczynne cmentarze o powierzchniach 0,25 i 0,38 ha.
- Ogrody działkowe – których w mieście Szczecinku jest siedem, o łącznej powierzchni 80,81 ha. Charakter szaty roślinnej, składającej się głównie z drzew i krzewów owocowych, kwiatów i uprawianych warzyw - przesądza o tym, że są to biotopy o ograniczonej tylko wartości przyrodniczej.
- Pasy drzew zlokalizowane są wzdłuż większości dróg, a także w rejonie cieków i rowów. W zadrzewieniach przeważają takie gatunki jak topole, wierzby, kasztanowce i jesiony.

Tabela 10 Zieleni urządzonej w Szczecinku

Miasto Szczecinek	Parki	Zieleńce	Zieleni uliczna	Zieleni osiedlowa
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
2006	46,4	10,3	9,2	63,6
2007	46,4	10,3	9,2	61,5
2008	46,4	10,3	9,2	61,5
2009	46,4	10,3	9,2	69,0

Źródło: GUS

3.3. Lasy

Grunty leśne na terenie Miasta Szczecinek obejmują łącznie 664 ha. Poniższa tabela przedstawia powierzchnie lasów według form własności.

Tabela 11 Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie miasta Szczecinek według formy własności w latach 2006-2009

Lasy	2006 [ha]	2007 [ha]	2008 [ha]	2009 [ha]
grunty leśne publiczne ogółem	654,2	651,2	654,6	664,0
Lasy ogółem	647,4	644,5	647,8	662,2
grunty leśne prywatne	8,0	8,0	8,0	13,0
ogółem	662,2	659,2	662,6	677,0

Źródło: GUS

- Las Miejski

Największy kompleks leśny to „Las Miejski” o powierzchni 820 ha, będący w zarządzie Nadleśnictwa Czarnobór, położony w większości w granicach miasta, w jego południowo-wschodniej części. Jest to typowy dla środkowego Pomorza las mieszany, z przewagą buków i domieszką dębu świerka, sosny, brzozy i innych gatunków drzew. Dosyć liczne są starodrzewy z obfitym podszyciem, podrostem i runem leśnym. Występują tu zbiorowiska leśne zgodne z siedliskiem i pod

względem florystycznym zbliżone do naturalnych. Dominują zbiorowiska lasów bukowych i dębo-wogrobowych. Najcenniejsze fragmenty tego obszaru zaproponowano do ochrony jako użytki ekologiczne (UE-3), UE-4). Całość kompleksu natomiast stanowi las ochronny według klasyfikacji leśnej.

- **Lasek Zachodni**

Niewielki, ok. 26 ha kompleks leśny położony przy zachodniej granicy miasta. W drzewostanie przeważa sosna (pochodząca ze sztucznego nasadzenia) oraz klon jawor (ok. 50 %) z domieszką dębu szypułkowego. Dobrze rozwinięta warstwa krzewów składa się z ok. 10 m podrostów jawora, klona zwyczajnego, dębu, lipy, buka oraz krzewów: kruszyny, bzu czarnego, czeremchy amerykańskiej, głogu jednoszyjkowego, jarząbu zwyczajnego.

- **Małpi Gaj**

Jest pozostałością dawnej szkółki leśnej i tworzy niewielki kompleks podzielony regularnymi drózkami na 16 kwater różnej wielkości. Zwarty drzewostan tworzą lipy: drobnolistna i szerokolistna, dąb szypułkowy, dąb czerwony, buk, klon jawor, klon zwyczajny, miejscami zachowały się sosna wejmutka i jodła koreańska. Występuje także warstwa krzewów: trzmielina, kalina koralowa, szakłak, leszczyna. Lasek sąsiaduje z osiedlem mieszkaniowym.

3.4. Użytki ekologiczne

W dniu 28 lutego 2006r. Rada Miasta Szczecinek podjęła Uchwałę w sprawie utworzenia użytków ekologicznych. Przedmiotem ochrony są:

„Szuwary nad jeziorem Wielimie”

Użytek położony jest w północnej części Miasta, nad brzegiem jeziora Wielimie. Od strony południowej obszar ten graniczy z terenami użytkowymi rolniczo z ogródkami działkowymi oraz obszarami zainwestowanymi. Łączna powierzchnia użytku ekologicznego wynosi 118,4ha Jest to strefa brzegowa jeziora Wielimie, na odcinku miejskim, która tworzy szeroki na kilkaset metrów pas trzcin, podmokłych zarośli, poprzecinanych korytem wpływającej do jeziora rzeczki Nieozdobnej oraz kilkoma nieczynnymi już rowami melioracyjnymi. Występuje tu kilka niewielkich wzniesień terenu, porośniętych drzewami. Dominują tu zbiorowiska wilgotnych łąk ostożeniowo-rdestowych, fragmenty szuwarów trzcinowych, mannowych, turzycowisk, kępowych zarośli wierzb: pięciopęcikowej szarej, łożowiska oraz niewielkie powierzchnie zabagnionych lasów: olsu lub na suchszych wzniesieniach łągu jesionowo-olszowego. Miejscami, występują eutroficzne oczka wodne” z udziałem makrofitów wodnych — różnych gatunków rdestnic, a także grążela żółtego i grzybieni białych. Na wilgotnych łąkach stwierdzono kukułkę szerokolistną i kukułkę plamistą. Niezwykle cenny obszar faunistyczny o bardzo bogatym stadzie gatunkowym fauny. Gnieździ się tam 30 gatunków ptaków wodno-błotnych i kilkadziesiąt gatunków innych ptaków, występuje bez mała 30 gatunków ssaków, cały komplet gatunków płazów i gadów spotykanych na terenie miasta oraz liczne atrakcyjne gatunki bezkręgowców. Występują tu min.: grzebiuszka ziemna, rzekotka drzewna, zaskroniec, rzęsorek mniejszy, wydra, błotniak łąkowy, bąk, głowienka, derkacz, dudek, płaskonos. Do proponowanego obszaru chronionego włączono też przylegające do szuwarów tereny polno-łąkowe, obecnie nie użytkowane i w znacznym stopniu objęte wtórną sukcesją.

Celem utworzenia użytku jest zachowanie cennego biotopu bagienno-łąkowego ze stanowiskami chronionych gatunków fauny i flory oraz chronionymi siedliskami przyrodniczymi. Jest to obiekt o walorach lokalnych. Obszar ten zachowuje swoją wysoką wartość jako siedliska różnych zwierząt, głównie dzięki niezmiennej od wielu już nieprzydatności do jakiegokolwiek użytkowania przez człowieka.

„Torfowisko w Lasku Zachodnim”

Użytek *Lasek Zachodni*, 400 m na północ od ulicy Kościuszki, przy wyjeździe w kierunku wsi Trzesieka. Łączna powierzchnia użytku ekologicznego wynosi 0,85 ha Przedmiotem i celem ochrony jest torfowisko wysokie z udziałem gatunków rzadkich i chronionych, jak: bagno zwyczajne I rosiczka okrągłolistna oraz borówka zwyczajna, czermień błotna, modrzewnica zwyczajna, bobrek trójlistkowy. Występują tu gatunki i siedliska prawnie chronione w Polsce. Zespoły roślinne i gatunki z listy Dyrektywy Siedliskowej i podlegające ochronie w skali Europy

„Torfowisko Wybudowanie”

Użytek położony jest na terenie Nadleśnictwa Czarnogór, w obrębie “Lasu Miejskiego”. Łączna powierzchnia użytku ekologicznego wynosi 2,82ha. Użytek stanowi torfowisko wysokie z udziałem krzewinek: modrzewnicy zwyczajnej, bagna zwyczajnego, żurawiny błotnej. Uwagę zwraca obecność rosiczki okrągłolistnej i bagnicy torfowej, występują również stanowiska wełnianki po-

chwowatej i wąskolistnej, paprotki zwyczajnej. Występuje tu torfowiec *Sphagnum magellanicum*. Stanowiska gatunków fauny, np. żuraw, zając szarak, żaby brunatne i zielone. Użytek obejmuje ochroną zespoły roślinne i gatunki z listy Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej, podlegające ochronie w skali Europy.

„Torfowisko Raciborki”

Użytek położony jest na terenie Nadleśnictwa Czarnobór, w obrębie „Lasu Miejskiego”. Łączna powierzchnia użytku ekologicznego wynosi 5,75ha. Użytek stanowi torfowisko z bogatym występowaniem borówki bagiennej i krzewinek: modrzewnicy zwyczajnej, bagna zwyczajnego, żurawiny błotnej, czermieni błotnej, a także chronionych: bobrka trójlistkowego, i grzebieni białych. Stanowiska rozrodu płazów: żaba moczarowa, żaba jeziorowa, żaba wodna, żaba brunatna i zielona, ropucha szara. Użytek obejmuje ochroną zespoły roślinne i gatunki z listy Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej, podlegające ochronie w skali Europy.

3.5. Inne obszary cenne przyrodniczo

Według sporządzonej dla Szczecinka waloryzacji przyrodniczej na terenie miasta można wyróżnić oprócz terenów leśnych następujące cenne formacje roślinne:

- *Roślinność wodna i przybrzeżna* - związana z jeziorami: Trzesiecko, Wielimie, Leśne, rzeką Niezdobną, z różnej wielkości i pochodzenia „oczkami wodnymi” i rowami.
- *Roślinność użytków zielonych* - głównie użytkowane są łąki i pastwiska (w obrębie większych obniżeń terenu na obszarach morenowych południowo-wschodniej i południowej części miasta), niewielkie fragmenty wykorzystywane są jeszcze w formie gruntów ornych (w rejonie ul. Leśnej). Stosunkowo duże powierzchnie zajmują ogrody działkowe, usytuowane w północnej i środkowej części terenu miasta, na obrzeżach zwartej zabudowy miejskiej.
- *Murawy, skarpy* - na obszarach sandrowych północno-zachodniej części miasta oraz miejscami na wysoczyźnie w części północno-wschodniej występują niewielkie powierzchniowo zbiorowiska muraw napiaskowych. Wykształcają się najczęściej jako roślinność inicjalna i zbiorowiska pionierskie.
- *Roślinność ruderalna i segetalna* - Zbiorowiska te dzielą się na: segetalne (występujące w uprawach zbożowych i okopowych, ogrodach, działkach przyzagrodowych) oraz ruderalne spotykane na śmietnikach, nieczynnym wysypisku śmieci, przyłociach, przychaciach, przy szlakach komunikacyjnych, nieczynnych wyrobiskach żwiru).

3.6. Zasoby naturalne

3.6.1. Wody podziemne

Pod względem uwarunkowań hydrogeologicznych Miasto Szczecinek należy do terenów bogatych w zasoby wodne. Wody podziemne ze względu na ich wysoką jakość są bardzo ważnym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Na terenie miasta zasoby wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach trzeciorzędowo-czwartorzędowych i związane są z występowaniem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 126, tzw. Zbiornik Szczecinek. GZWP Nr 126 jest dużym, pod względem zasięgu, obszarem wodonośnym, zajmującym teren Miasta Szczecinek, a także większą część powiatu szczecineckiego i sąsiednich. Ustanowiony na GZWP 126 obszar OWO (obszar o reżimie wysokiej ochrony) nie sięga jednak terytorialnie granicom miasta.

Wodonośne piętro czwartorzędowe - zasoby wodne poziomu czwartorzędowego w zdecydowanej większości zlokalizowane są w przepuszczalnych piaskach i żwirach. Wody te mają układ piętrowy, w zależności od przewarstwień gliniastych. Występują generalnie w 2÷3 poziomach. Zwierciadło wód gruntowych jest zazwyczaj na I poziomie. Poziom głębiej zalegający (głębokość 30 – 50 m) występuje wśród piasków interglacialnych, pod warstwą glin zwałowych tworzących warstwę napierającą. Są one eksploatowane na terenie całej gminy i należą do wód średniej jakości.

Wodonośne piętro trzeciorzędowe - poziom trzeciorzędowy związany jest z piaskami występującymi między łałami, zazwyczaj na głębokości poniżej 20 m. Poziom ten jest słabo poznany.

3.6.2. Wody powierzchniowe

Miasto Szczecinek zaliczany jest do obszarów o dużej zasobności w wody powierzchniowe. Występują tu zarówno wody płynące, akwenty jak i tereny podmokłe. W stosunku do całkowitej

powierzchni miasta wody zajmują ok. 8,6 %, co stanowi obszar 320 ha. Wody powierzchniowe występujące na terenie miasta leżą w Regionie Wodnym Gwdy, dorzecze Warty a dalej Odry. Sieć rzeczną tworzą głównie rzeczka Niezdozna, niewielki ciek o nazwie Wilczy Kanał oraz rowy.

W granicach miasta całkowicie położone są 2 jeziora (Trzesiecko i Leśne), a trzecie jezioro (Wielimie) przylega bezpośrednio do granic miasta.

3.6.3. Kopaliny

W granicach administracyjnych miasta nie występują eksploatowane zasoby złóż kopaliny, jednak korzystne położenie w centralnej części powiatu oraz występujące na terenach sąsiednich gmin zasoby surowców (szczególnie gazu ziemnego w Wierzchowiu) wpływają na rozwój miasta.

3.6.4. Gleby

W obrębie wysoczyzny morenowej przeważają gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne w kompleksie z glebami pseudobielicowymi, wytworzone z utworów zwałowych piaszczystogliniastych.

Obniżenie przyjeziorne Wielimia zajmują gleby bagiennie wytworzone z torfów niskich, całkowite lub na podłożu z piasków luźnych, najczęściej użytkowane jako łąki. W sąsiedztwie gleb bagiennych miejscami występują czarne ziemie, wykształcone z utworów piaszczystych, użytkowane jako słabe grunty orne lub pastwiska.

Z piaszczystych utworów na obszarach sandru i miejscami na północnych fragmentach wysoczyzny, powstały słabe gleby klas: V, VI, i VIZ o słabo wykształconym poziomie akumulacyjnym i małej zawartości próchnicy, z często spotykanymi w podłożu kamieniami i żwirem. Gleby o najwyższej bonitacji - grunty orne klasy III b występują na terenach wysoczyznowych w południowej i południowo-wschodniej części miasta. Są to gleby brunatne właściwe, wytworzone z glin lekkich.

W zagłębieniach i obniżeniach terenu Miasta Szczecinek występują gleby bagiennie.

W ostatnich latach nie przeprowadzono na terenie miasta badań jakości gleb. W celu identyfikacji jakości gleb niezbędne jest przeprowadzenie szczegółowych badań, min.: zakwaszenia, zawartości składników pokarmowych oraz metali ciężkich. Badania mogą być zlecone Stacji Chemiczno-Rolniczej przez Miasto lub indywidualnych rolników.

4. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

4.1. Materiałochłonność, wodochłonność, energochłonność

4.1.1. Analiza zużycia wody

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę zużycia wody w mieście Szczecinek w rozbiciu na zużycie w przemyśle oraz podczas eksploatacji sieci wodociągowej w latach 2004-2008.

Tabela 12 Zużycie wody w latach 2005-2008 r. na terenie Szczecinka [dam³]

Zużycie wody	2005	2006	2007	2008	2009
Przemysł	652	571	640	562	431
Eksploatacja sieci wodociągowej	1 713,5	1 681,8	1 630,4	1 621,3	b.d.
W tym -gospodarstwa domowe	1 319,4	1 307,2	1 507,8	1 520,2	b.d.
Ogółem	2 365,5	2 252,8	2 270,4	2 183,3	b.d.

Źródło: GUS

Porównując lata ubiegłe, można stwierdzić, że w stosunku do roku 2005 ogólne zużycie wody zmniejszyło się o 7,7%. Znaczący spadek zużycia wody można zauważyć w przypadku przemysłu w 2008 r. -13,8%, natomiast w 2009 już 33,8% w stosunku do 2005 r. W 2009 r. zużycie wody w przemyśle wyniosło 431 dam³, z czego większość (98 %) pochodziła z ujęć podziemnych.

W przypadku gospodarstw domowych, zauważalny jest wzrost zużycia wody o ponad 13%.

Średnie zużycie wody przez jednego mieszkańca w ostatnich latach wzrosło o 14%.

Tabela 13 Zużycie wody na jednego mieszkańca w mieście Szczecinek w latach 2005-2008

Woda z wodociągów	2005	2006	2007	2008
Na 1 mieszkańca [m ³]	34,0	33,7	39,1	39,6
Na 1 korzystającego/odbiorcę [m ³]	34,3	34,2	39,6	40,2

Źródło: GUS

4.1.2. Analiza stanu izolacji termicznej obiektów budowlanych, zapotrzebowanie na ciepło

Według danych GUS (2008 r.) na terenie miasta Szczecinka znajduje się ponad 14 373 mieszkań. Można przypuszczać, że większość zbudowana została w starej technologii, w związku z tym zaledwie kilka procent tych budynków spełnia warunki energochłonności określone stosownymi normami. W ostatnim czasie obserwuje się wzrastającą liczbę przeprowadzanych termomodernizacji budynków również przez indywidualnych użytkowników.

W ubiegłych latach przeprowadzono liczne prace termomodernizacyjne w obiektach należących do Miasta oraz zarządzanych przez Miasto polegające na termorenowacji budynków, budowie węzła cieplnego, wymianie stolarki okiennej. Skuteczna termomodernizacja budynków pozwala na zatrzymanie nawet 15-25 % ciepła w budynkach.

4.1.3. Analiza zużycia gazu

Długość czynnej sieci gazowej w mieście wynosi 110,2 km. Z sieci gazowej korzysta ok. 93% mieszkańców miasta.

W ostatnich latach wzrosła liczba gospodarstw domowych korzystających z gazu i ogrzewania mieszkań. Jednak wysokie koszty związane z ogrzewaniem gazowym, przyczyniło się do spadku zużycia gazu na ten cel w latach 2006-2008 o 13,2%.

Zastosowanie gazu ziemnego zamiast węgla w celu pozyskiwania energii cieplnej jest zdecydowanie lepszym rozwiązaniem, jeśli chodzi o wpływ na środowisko naturalne. Pozwala przede wszystkim na całkowitą eliminację emisji pyłów, sadzy, cząstek smolistych, SO₂ i CO. Przyczynia się także do zmniejszenia emisji CO₂ oraz uzyskania znacznych oszczędności energii pierwotnej w wyniku poprawy sprawności pozyskiwania energii.

4.1.4. Analiza zużycia energii

Poniżej w tabeli zestawiono analizę zużycia energii elektrycznej w Szczecinku.

Tabela 14 Zaopatrzenie w energię elektryczną w mieście Szczecinek 2006-2008

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych	Jednostka	2006	2007	2008
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	14 136	14 186	14 183
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	23 788	23 906	24 682

Źródło: GUS Źródło: GUS

Tabela 15 Zużycie energii elektrycznej w latach 2006-2008 [kWh]

Energia elektryczna	2006	2007	2008
Zużycie na 1 mieszkańca kWh	613,8	620,7	642,3
Zużycie na 1 korzystającego/odbiorcę kWh	1 682,8	1 685,2	1 740,2

Źródło: GUS

Analizując powyższe zestawienia można stwierdzić, że wzrasta zużycie energii elektrycznej w mieście, zarówno ogólne zużycie jak i zużycie na jednego mieszkańca.

4.2. Wykorzystanie energii odnawialnej

4.2.1. Analiza stanu i możliwości korzystania z energii wiatru

Warunki fizjograficzne, a zwłaszcza usytuowanie miasta w obniżeniu na przesmyku między dwoma jeziorami i występujące tereny bagienne, modyfikują w pewnym stopniu warunki meteorologiczne. Rejon Szczecinka charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością powietrza, częstym zale-

ganiem mgieł, stosunkowo słabymi wiatrami i dość dużą liczbą dni bezwietrznych. Warunki te nie predysponują miasta Szczecinka do wykorzystywania energii wiatrowej.

Dla uzyskania realnych wielkości energii użytecznej z wiatru wymagane jest występowanie odpowiednio silnych wiatrów (o prędkości powyżej 4 m/s) o stałym natężeniu. Powiat Szczecinecki należy do III klasy obszarów w Polsce, pod względem zasobów energii wiatrowej, czyli do tzw. obszarów dość korzystnych. Średnie roczne wartości prędkości wiatru w okolicy Szczecinka wynoszą 4,0 – 4,5 m/s, pomiary te jednak dokonywane są na zbyt małej wysokości, aby prawidłowo oszacować możliwości zainstalowania siłowni wiatrowych.

Szczegółowe warunki lokalizacji inwestycji i jej wpływ na środowisko przyrodnicze muszą zostać określone w sporządzonym dla planowanej inwestycji raporcie oddziaływania na środowisko (zgodnie m.in. z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257 poz. 2573 ze zm.). Zapis wytycznych do sporządzenia takiego raportu został określony w ustawie z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 ze zm.).

4.2.2. Analiza stopnia korzystania z energii biomasy i biogazu

Źródłem biomasy wykorzystywanej dla celów energetycznych mogą być odpady tartaczne oraz drewno odpadowe z wyrębu, czyszczenia lasów i parków. Właściwa gospodarka leśna pozwala lasom istniejącym na terenie Miasta Szczecinek na spełnianie (w sposób naturalny lub też w wyniku działalności człowieka) różnych funkcji, które można podzielić na dwie podstawowe grupy: produkcyjną i pozaprodukcyjną. Funkcje produkcyjne (gospodarcze) lasu, polegają na zdolności do produkcji biomasy i ciągłego powtarzania tego procesu, co umożliwia trwałe użytkowanie drewna i surowców nie-drzewnych pozyskiwanych z lasu.

4.2.3. Analiza wykorzystania energii słonecznej

W Polsce istnieją dość dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego przy dostosowaniu typu systemów i właściwości urządzeń wykorzystujących tę energię do charakteru, struktury i rozkładu w czasie promieniowania słonecznego. Natężenie promieniowania słonecznego w całym obszarze województwa zachodniopomorskiego i występujących warunkach klimatycznych zapewnia ekonomiczne przetwarzanie go w energię użyteczną. Potencjał ten jest wystarczający do wykorzystania na potrzeby bytowe mieszkańców, do podgrzewania ciepłej wody, choć koszty inwestycji są obecnie zbyt duże w stosunku do możliwości osób fizycznych. Ze względu na dużą zmienność sezonową i dobową potencjał ten nie zaspokoi potrzeb produkcyjnych przemysłu rolnego i rolno-spożywczego.

Sprawność kolektorów słonecznych wynosi przeciętnie około 80%. Jednak całkowita sprawność układu podgrzewającego wodę ze względu na sprawność całej instalacji, a głównie wymienników ciepła, wynosi od 50% do 70%.⁸

Na terenie miasta Szczecinek funkcjonuje kilka instalacji działających w oparciu o energię promieniowania słonecznego:

- Szczecinek – Energia pozyskiwana na potrzeby budynku mieszkalnego ZGM TBS Sp. z o.o. w Szczecinku,
- Szczecinek – ul. Piłska 5, zestaw 8 kolektorów słonecznych współpracujących z pompą ciepła na cele co i ciepłej wody użytecznej.

4.2.4. Analiza możliwości wykorzystania energii geotermalnej

Złożem energii geotermalnej nazywa się naturalne nagromadzenie ciepła (w skałach, wodach podziemnych, w postaci pary) na głębokościach umożliwiających opłacalną ekonomicznie eksploatację energii cieplnej. Wydobyte ciepłej wody o określonym składzie może mieć ogromny wpływ na rozwój gospodarczy miejscowości dzięki rozwojowi lecznictwa (balneologia), turystyki i rekreacji (baseny z ciepłą wodą) i wreszcie przemysłu opartego o czystą technologię (suszarnictwo, ogrodnictwo itp.).

⁸ Źródło: www.cire.pl

Na terenie Polski występują naturalne baseny sedymentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C

Niezależnie od występowania naturalnych basenów sedymentacyjnych wypełnionych gorącymi wodami podziemnymi coraz powszechniej stosowane są pompy ciepła. Pompy ciepła to urządzenia proekologiczne pozwalające na zmniejszenie kosztów ogrzewania domów. Umożliwiają wykorzystanie ciepła niskotemperaturowego oraz odpadowego do ogrzewania, wentylacji i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Zasada ich działania jest prosta i analogiczna do zasady działania lodówki. Pompa ciepła pobiera energię (ciepło) z powietrza lub ziemi z zewnątrz budynku, kumuluje je do odpowiedniej wysokości i przekazuje do wymiennika ciepła. Pozyskana energia może być przeznaczona na ogrzanie wody użytkowej lub budynku. Podstawową zaletą wyróżniającą pompy ciepła od innych systemów grzewczych jest to, że 75% energii potrzebnej do celów grzewczych czerpanych jest bezpłatnie z otoczenia, a pozostałe 25% stanowi prąd elektryczny. Powoduje to, że pompy ciepła, w obecnej chwili są najtańszymi w eksploatacji urządzeniami w porównaniu z innymi urządzeniami i grzewczymi.⁹

Na terenie miasta funkcjonuje jedna instalacja grzewcza w oparciu o sprzężony układ. W siedzibie firmy ECO DOM przy ulicy Piłskiej zastosowana została pompa ciepła o mocy 28,4 kW. Pompa współpracuje z zestawem solarnym składającym się z 8 kolektorów słonecznych.

4.3. Kształtowanie stosunków wodnych ochrona przed powodzią i skutkami suszy

Na obszarze miasta Szczecinek nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych. Natomiast mogą wystąpić lokalne podtopienia na skutek intensywnych opadów atmosferycznych.

Ze względu na brak zagrożeń miasto Szczecinek nie posiada obwałowań przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Nizica (dł. 2,3 km) i wzdłuż odcinka ujściowego kanału Radackiego (dł. 600 m). Powierzchnia gruntów zmeliorowanych wynosi w obrębie: 0028 Trzesieka – 35 ha, 0027 Świątki – 52 ha, 0022 Raciborki – 102 ha. Łącznie na terenie miasta Szczecinek powierzchnia zmeliorowana wynosi 189 ha.¹⁰

Na skutek braku opadów może dojść z kolei do suszy. Susza atmosferyczna (ma miejsce, gdy przez 20 dni nie występują opady deszczu) i glebowa (niedobór wody w glebie powodujący straty) zanikają stosunkowo szybko, natomiast susza hydrologiczna (obniżenie poziomu wody w naturalnych i sztucznych zbiornikach wodnych) ma skutki długotrwałe, może trwać nawet kilka sezonów. Odbudowa zasobów wodnych wymaga obfitych, długotrwałych opadów śniegu i deszczu.¹¹

Konieczne jest więc uwzględnienie zagrożenia powodzią i suszą w planach reagowania kryzysowego opracowywanych na wszystkich szczeblach administracji. Według ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005r. Nr 239 poz. 2019 ze zm.), ochrona przed suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej (art. 81). Ochronę przed powodzią oraz suszą prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju, a także planami ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego (art. 79).

5. Środowisko i zdrowie. Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

5.1. Jakość wód

Wody stojące

W 2008 r. WIOŚ przeprowadził badania jakości wód jeziora Trzesiecko. Ocenę wyników badań przeprowadzono w oparciu o wartości graniczne podane w rozporządzeniu MŚ z dnia 20

⁹ Źródło: www.energiadnawialna.net

¹⁰ Źródło: Zachodniopomorski Zarząd melioracji i Urzędzeń Wodnych w Szczecinie

¹¹ Źródło: IMiGW w Warszawie „Hierarchia potrzeb obszarowych małej retencji”

sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Ocenę ogólną przeprowadzono bez oceny stanu chemicznego, ponieważ badań w tym zakresie nie prowadzono z uwagi na brak precyzyjnych wytycznych oraz z powodów finansowych.

Jeziro Trzesiecko zaliczono do akwenów o umiarkowanym stanie ekologicznym (III klasa) z uwagi na niedostateczne natlenienie wód, co oznacza potrzebę przygotowania programu naprawczego dla jeziora. Jezioro jest od kilku lat poddawane zabiegom rekultywacyjnym. Wprawdzie przy pomocy środków chemicznych likwidowane są zakwity fitoplanktonu, co znacznie poprawia przejrzystość wód jednak ujemnie wpływa na ich natlenienie. O faktycznym stanie żyzności wód omawianego akwenu świadczy zakwit fitoplanktonu. Koncentracja chlorofilu „a” odzwierciedlająca obfitość zakwitu wyniosła $30,9 \text{ mg/m}^3$ (wartość graniczna dla średniej rocznej dla stanu dobrego wynosi 23 mg/m^3), a biomasa fitoplanktonu – $16,38 \text{ mg/l}$ (27% biomasy stanowiły sinice, dominowały okrzemki). W porównaniu z 2000 rokiem maksymalne pomiary chlorofilu „a” mieściły się w przedziale: $22,9 - 28,9 \text{ mg/m}^3$, również dominowały okrzemki. Na podstawie tych wyników można stwierdzić, że działania prowadzone w ramach rekultywacji jeziora Trzesiecko mają charakter dozący. Dalsza rekultywacja powinna zakładać restytucję stanu ekologicznego jeziora (w tym obniżenie nadmiernej eutrofii), którego dobry stan jest gwarantowany prawidłowym funkcjonowaniem biocenozy związanych z tym jeziorem.

W lipcu na stanowisku pomiarowym zlokalizowanym na głęboczku jeziora (11,2 m) wystąpiło okresowe uwarstwienie termiczne, co spowodowało, iż w warstwie przydennej od 7 metra głębokości do dna stwierdzono brak tlenu. Strefa beztlenowa objęła 30% powierzchni dna. W sierpniu wody jeziora zostały wymieszane i natlenienie wód poprawiło się. Jednak nasycenie wód tlenem w profilu od powierzchni do dna było na stosunkowo niskim poziomie – 71%- 63%; 1 metr nad dnem – 2,8%. Deficyty tlenowe obserwowano również we wrześniu. Zakłócenia w gospodarce tlenowej były najprawdopodobniej przyczyną wysokich stężeń azotynów, które przekroczyły wartości graniczne.

W wodach jeziora stwierdzono obecność formaldehydu. Substancja ta nie została uwzględniona w Rozporządzeniu MŚ z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Brak jest więc wartości granicznych limitujących występowanie tej substancji w wodach powierzchniowych. Stężenia formaldehydu w wodach jeziora były niskie, mieściły się w granicach $0,09 - 0,24 \text{ mg/l}$.

Obecność formaldehydu stwierdzono również w wodzie z kanalizacji deszczowej (wylot do jeziora w parku miejskim, okolice stadionu, rejon ulic: Szczecińska i Piłsudskiego). Stężenia w wodzie dopływającej do jeziora były znacznie wyższe i wynosiły od $0,96$ do $3,20 \text{ mg/l}$.

W roku 2010 jezioro Trzesiecko ponownie objęto badaniami: w ramach monitoringu operacyjnego (wody jeziora) oraz monitoringu badawczego (wody dopływające do jeziora z płn. części zlewni oraz wylot kanalizacji deszczowej). W północnej części jeziora zlokalizowano 3 punkty pomiarowe w celu określenia: stanu zanieczyszczenia wód odpływających z jeziora Radacz, wpływu kopalni torfu na wody kanału Radackiego oraz jakości wód odpływających z polderu melioracyjnego. Wyniki zostaną opublikowane w roku 2011.

Wpływ na stan czystości jeziora Trzesiecko miała nieczynna już oczyszczalnia ścieków w miejscowości Świątki. Obiekt ten rocznie generował około jednej tony azotu, a ładunek zanieczyszczeń pośrednio poprzez rów melioracyjny trafiał do jeziora Trzesiecko. W latach 2008 i 2007 znaczne ilości związków biogenych były wprowadzane do jeziora przez wylot z kanalizacji deszczowej (rejon ulic: Szczecińska i Piłsudskiego). Wyniki z kwietnia 2010 roku wskazują, że prawdopodobnie nastąpiło odcięcie źródła zanieczyszczeń, które przez wiele lat użyźniało wody jeziora Trzesiecko.¹²

Tabela 16 Stężenia substancji biogenych w wodzie z wylotu kanalizacji deszczowej

Data	Fosfor ogólny	Azot ogólny
	mg P/l	mg N/l
22.05.2007	0,210	27,25
23.07.2007	0,390	17,17
23.08.2010	0,320	14,51

¹² Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 roku, WIOS

17.10.2007	0,200	16,55
Stężenie średnie	0,28	18,87
07.04.2008	0,240	15,82
21.07.2008	0,270	10,99
18.08.2008	0,320	16,51
22.09.2008	0,210	19,65
Stężenie średnie	0,260	15,82
13.04.2010	0,087	2,92

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 roku, WIOŚ

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w roku 2010 monitoringiem badawczym objął jeziora: Leśne, Wielimie oraz dopływ jeziora Wielimie – rzekę Niezdobną. Zakres badań obejmuje następujące oznaczenia: azot amonowy, formaldehyd i nikiel. W kwietniu w wodach jezior nie stwierdzono nadmiernych ilości azotu amonowego oraz nie wykryto obecności niklu i formaldehydu. W wodzie pobranej z rzeki Niezdobna również nie stwierdzono obecności niklu lub podwyższonych stężeń azotu amonowego, ale wykryto obecność formaldehydu – 0,12 mg/l.

Na terenie miasta znajdują się dwa kąpieliska zorganizowane na jeziorze Trzesiecko, które po przeprowadzeniu badań jakości wody przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną zostały dopuszczone do sezonu letniego; czasowo zostały wprowadzone zakazy kąpieli z powodu zanieczyszczenia mikrobiologicznego z tym, że na kąpielisku „plaża Wojskowa” przy ul. Kilińskiego sytuacja powtórzyła się dwukrotnie w ciągu sezonu. W związku z tym na zlecenie Urzędu Miasta dodatkowo zbadano wodę z innych miejsc w jeziorze.¹³

Wody podziemne

Na terenie gminy Szczecinek zlokalizowanych jest 6 punktów pomiarowych sieci krajowej monitoringu wód podziemnych badanych w ramach monitoringu diagnostycznego. Opróbowanie punktów, badania oraz ocenę wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny (PIG). Zgodnie z Państwowym Programem Monitoringu Środowiska badania w ww. punktach wykonane zostały w 2007 roku, a kolejne wykonane zostaną w roku 2010.

Ocenę jakości wód podziemnych w 2007 roku przeprowadzono w oparciu o:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz.U. Nr 32, poz. 284),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz.U. Nr 241, poz.2093).

Na terenie gminy Szczecinek występują 2 poziomy wodonośne: czwartorzędowy (Q) i trzeciorzędowy (Trz). W 2007 roku stwierdzono występowanie wód dobrej jakości (II klasa) i zadowalającej jakości (III klasa). W punktach tych wskaźnikami determinującymi jakość wód podziemnych były podwyższone zawartości związków żelaza i manganu, których występowanie ma charakter naturalny i wynika z uwarunkowań przyrodniczych i geologicznych. Zawartości żelaza przekraczające stężenie dopuszczalne żelaza w wodach dla celów pitnych (0,2 mg/l) stwierdzono w 4 punktach, natomiast w przypadku manganu (0,05 mg/l) - w 5 punktach.

Zawartość azotanów w badanych punktach w 2007 roku była niska i kształtowała się w zakresie charakterystycznych dla I klasy jakości wód podziemnych tzn. poniżej 10 mg/dm³. Nie stwierdzono występowania wód podziemnych zanieczyszczonych azotanami (zawartość azotanów powyżej 50 mg NO₃/l) oraz wód zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami (zawartość azotanów 40-50 NO₃/l i wykazująca tendencję wzrostową).¹⁴

¹³ Źródło: PSSE w Szczecinku

¹⁴ Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 roku, WIOŚ

Tabela 17 Zestawienie punktów monitoringu wód podziemnych badanych w latach 2004-2007 na terenie gminy Szczecinek

Miejscowość	Stratygrafia	Klasyfikacja wód podziemnych				Wskaźniki determinujące jakość wód w 2007 r.		Wskaźniki przekraczające wartości progowe dla wód pitnych w 2007 r.	Zawartość azotanów w 2007 roku (mg NO ₃ /l)
		2004	2005	2006	2007	IV	V		
Turowo	Q	III	II	III	V	Fe	NO ₂	Mn, Fe	0,07
Spore-1	TrM	III	II	II	II	-	-	Mn	0,05
Spore-2	Q	III	III	II	II	-	-	Mn, Fe	0,05
Spore-3	Q+ TrM	III	II	III	III	Fe	-	Mn, Fe	0,08
Spore-4	Q	III	II	II	III	Fe	-	Mn, Fe	0,06
Spore-5	Q	II	II	II	II	-	-	-	9,58

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 r.

Wody przeznaczone do spożycia

Z informacji uzyskanych od Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w czerwcu 2010 r. odnośnie jakości wód przeznaczonych do spożycia wynika, że woda w wodociągu miejskim przy ul. Bugno zasilającym miasto Szczecinek spełnia wymagania jakościowe dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 417).

5.2. Zanieczyszczenie powietrza

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Przestrzenny rozkład emisji na terenie województwa zachodniopomorskiego jest zróżnicowany. Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi dużych miast.

Według stanu na koniec 2009 r. w zainstalowanych urządzeniach do zatrzymywania zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim zatrzymano bądź zneutralizowano 99,4% zanieczyszczeń pyłowych 667,7 tys. ton (w 2006 r. - 482,8 tys. ton – 98,8%) oraz 44% zanieczyszczeń gazowych 26,4 tys. ton (w 2006 r. – 39,05 tys. ton – 44,7%).

Miasto Szczecinek zakwalifikowane zostało do miast o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Poniższa tabela przedstawia emisję zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu szczecineckiego.

Tabela 18 Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu szczecineckiego w latach 2006-2009r.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych		
	t/rok	
	2006	2009
ogółem	1 084	563
ze spalania paliw	449	233
Emisja zanieczyszczeń gazowych		
	t/rok	
	2006	2009
ogółem	352 737	259 302
ogółem (bez dwutlenku węgla)	2 008	798
nie zorganizowana	2	2
dwutlenek siarki	277	190
tlenki azotu	614	328
tlenek węgla	1 007	229
dwutlenek węgla	350 729	258 504
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji		
	t/rok	
	2006	2009
pyłowe	23 425	237 936

Źródło: GUS

Równie istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie miasta Szczecinka jest transport drogowy. Na skutek czynności eksploatacyjnych do atmosfery emitowane są węglowodory. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu tranzytowego pojazdów ciężkich.

Przez teren miasta przebiegają ważne odcinki dróg krajowych (11, 20) i droga wojewódzka nr 172, które są źródłem uciążliwego hałasu, jak i wzmożonej emisji substancji zanieczyszczających powietrze. W zakresie zmniejszenia uciążliwości powodowanej przez ciągi komunikacyjne na terenie miasta prowadzone są inwestycje drogowe polegające m.in. na wymianie nawierzchni asfaltu. Realizacja zadań odbywa się w miarę dostępności środków budżetowych. Poprawa infrastruktury transportowej powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw.

W 2010 r. planowane jest rozpoczęcie projektu pn. "Budowa obejścia m. Szczecinek w ciągu drogi wojewódzkiej nr 172". Projekt obejmuje dwa etapy: I etap obejmuje budowę I odcinka obwodnicy leżącego między dawną miejscowością Trzesieka i skrzyżowaniem z projektowanym przedłużeniem ul. Kołobrzeskiej oraz budowę odcinka stanowiącego przedłużenie obecnej ulicy Kołobrzeskiej do projektowanego skrzyżowania z obwodnicą drogi nr 172. II etap obejmuje budowę II odcinka obwodnicy, leżącego między projektowanym skrzyżowaniem z ulicą Kołobrzeską i drogą krajową nr 11. Planowane zakończenie inwestycji jest w 2011 r.¹⁵

W trakcie przygotowania inwestycji jest również planowana wschodnia obwodnica Szczecinka w ciągu drogi ekspresowej S11.

Określenie stopnia redukcji zanieczyszczeń do powietrza uzależniona będzie od wielu czynników, m.in.: natężenia ruchu, stanu pojazdów, wprowadzonego systemu zarządzania ruchem (synchronizacja świateł), itp.

Roczną ocenę jakości powietrza za rok 2009 przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do obszarów nazywanych strefami. Prezentowaną ocenę wykonano w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu o:

- ustawę Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 03 marca 2008 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.08.47.281),

¹⁵ Źródło: ZZDW w Koszalinie

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 06 marca 2008 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.08.52.310).

W mieście Szczecinek znajdują się stacje pomiarowe zanieczyszczeń powietrza, jedna zlokalizowana jest na ul. Artyleryjskiej, gdzie wykonywane są pomiary manualne – PM10, B(a)P (PM10), Cd (PM10), Ni (PM10), Pb (PM10). Druga znajduje się na ul. 1 Maja 22, gdzie wykonywane są pomiary pasywne – PM10, PM2,5., ponadto przy ul. Cieślaka wykonywane były pomiary pasywne SO₂, NO₂.

Przeprowadzona w 2009 r. dla powiatu szczecineckiego inwentaryzacja emisji objęła:

- 122 emitery punktowe,
- emisję powierzchniową (sposób ogrzewania mieszkań) obliczoną z danych pochodzących z Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Szczecinku, projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz informacji statystycznej ze spisu powszechnego pochodzącego z Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- emisję liniową, obliczoną na podstawie informacji o natężeniu ruchu na drogach krajowych (Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad) oraz na drogach powiatowych.

Roczną ocenę jakości powietrza za rok 2009 przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do obszarów nazywanych strefami. Prezentowaną ocenę wykonano w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji, w oparciu o:

- ustawę Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 03 marca 2008 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.08.47.281),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 06 marca 2008 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.08.52.310).

Pod względem badań jakości powietrza miasto Szczecinek zostało włączone do strefy powiatu szczecineckiego PL.32.13.p.01. Ostatnich okresowych badań stanu aerosanitarne dokonano w roku 2009.

Największy udział w emisji całkowitej dla zanieczyszczeń problemowych PM10 i B(a)P stanowiła emisja powierzchniowa, związana głównie z ogrzewaniem indywidualnym.

Dwutlenek siarki. Pomiary pasywne wykonywane w 2009 r. w Szczecinku i wykazały, iż stężenie tego zanieczyszczenia jest niskie w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego określonego dla celu ochrona roślin (20 µg/m³), wartość średnioroczna stanowiła 13% na stanowisku w Szczecinku. Wyższe stężenia tego zanieczyszczenia rejestrowane są w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-listopad) niż w miesiącach letnich (kwiecień-wrzesień), co świadczy o tym, iż na poziom stężeń SO₂ w powietrzu największy wpływ mają procesy grzewcze.

Dwutlenek azotu. Wykonywane metodą pasywną pomiary stężeń NO₂ w Szczecinku wykazały, iż średnioroczne stężenie tego zanieczyszczenia w powietrzu, w 2009 r. wyniosło 22,2 µg/m³ co stanowi 55,5% wartości dopuszczalnej. Na obszarze Szczecinka zauważa się lekką tendencję wzrostową stężeń NO₂ w powietrzu. Głównym źródłem tego zanieczyszczenia w obszarach miejskich jest komunikacja samochodowa. W punkcie pomiarowym, w 2009 r. zarejestrowano nieco wyższe stężenie NO₂ w sezonie grzewczym, a nieco niższe w sezonie letnim. Świadczy to o tym, iż również w przypadku tego zanieczyszczenia, procesy grzewcze wpływają na jego zawartość w powietrzu.

Pył zawieszony PM10. Wykonane w 2009 r. pomiary stężeń pyłu PM10 w Szczecinku, ul. Artyleryjska wykazały, iż na obszarze miasta Szczecinek przekroczony został standard jakości powietrza przez 24-godzinne stężenia tego zanieczyszczenia. Badania wykazały, iż liczba dni w roku z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu (50 µg/m³) wyniosła 39 dni przy dopuszczalnej częstotliwości 35 dni. Jako jedyna strefa w województwie zachodniopomorskim, powiat szczecinecki uzyskał klasę C dla pyłu PM10, która skutkuje obowiązkiem opracowania przez Marszałka programu ochrony powietrza (POP). Podobnie jak w innych punktach w województwie, większość przekroczeń miała miejsce w sezonie grzewczym, co wskazuje na znaczny wpływ emisji pochodzącej z ogrzewania mieszkań. Jednak w 13 przypadkach jako główną przyczynę przekroczeń wskazano zakłady należące do Grupy KRONO.

Benzo(a)piren zawarty w pyłe PM10. Benzo(a)piren, to poza pyłem PM10 drugie zanieczyszczenie, którego poziomy stężenie w powietrzu określone na podstawie pomiarów w Szczecinku (ul. Artyleryjska), przekraczają obowiązującą normę – poziom docelowy określony dla stężenia uśrednionego do roku kalendarzowego. Średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu zmierzone w tym

punkcie pomiarowym wyniosło w 2009 r. $8,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i przekroczyło poziom docelowy wynoszący $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W związku z tym strefa powiat szczecinecki jako jedna z czterech stref w województwie, w których prowadzone były pomiary benzo(a)pirenu, otrzymała klasę C dla tego zanieczyszczenia skutkującą opracowaniem programu ochrony powietrza. Obowiązek opracowania takiego programu zaistniał już na podstawie oceny za 2007 r. Pomiary prowadzone na tym stanowisku wykazują, iż średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu zmierzone w 2009 r. było najwyższe ze stężeń zmierzonych w okresie 2007-2009. Związane to jest z wartością średnich temperatur w sezonach grzewczych, które dla poszczególnych lat wynosiły: $3,7^\circ\text{C}$ dla roku 2007, $3,2^\circ\text{C}$ – 2008 r. i $2,6^\circ\text{C}$ – 2009 r. Podobnie jak w latach poprzednich, również w roku 2009 wartości najwyższe rejestrowano w sezonie grzewczym. Sezon letni wskazywał na wartości bliskie zeru. Wskazuje to na fakt, iż jako główną przyczynę przekroczeń poziomów benzo(a)pirenu wskazano procesy spalania paliw.

Ozon. Strefa zachodniopomorska (obszar województwa bez Aglomeracji Szczecińskiej), na obszarze której znajduje się powiat szczecinecki, w ocenie za 2009 r. otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu, dla kryterium ustanowionego ze względu na zdrowie oraz klasę D2 ze względu na ochronę roślin. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku – to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, które to działania powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska. W ocenie za rok 2009, uśrednione z okresu 3 lat wyniki pomiarów wykazały, że dla ozonu nie został przekroczony poziom docelowy określony dla tego zanieczyszczenia zarówno ze względu na ochronę zdrowia ludzi jak też ze względu na ochronę roślin.

Ołów, kadm, nikiel. Nie stwierdzono przekroczeń zarówno poziomu dopuszczalnego określonego dla ołowiu jak też poziomów docelowych określonych dla kadmu i niklu. Dla tych zanieczyszczeń w ocenie jakości powietrza za 2009 r., powiat szczecinecki otrzymał klasę A, która nie wymaga działań związanych z poprawą jakości powietrza.

Pozostałe substancje Klasę A uzyskał powiat szczecinecki również dla pozostałych substancji, dla których pomiary nie były wykonywane: tlenku węgla, benzenu oraz arsenu zawartego w pyłe PM10. Do oceny poziomów tych substancji w 2009 r. wykorzystano inne poza pomiarami, dopuszczone prawem metody. Były to przede wszystkim wyniki obliczeń modelowych przeprowadzonych w oparciu o inwentaryzacje emisji. Ocena wykazała występowanie niskich poziomów tych zanieczyszczeń.

Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia

Całą strefę powiatu szczecineckiego podobnie jak i województwo zachodniopomorskie dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, kadmu, arsenu, niklu, ołowiu, benzenu i tlenku węgla zaliczono do klasy A. Do klasy C zaliczono strefę ze względu na poziom pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu. Jako jedyna strefa w województwie zachodniopomorskim, powiat szczecinecki uzyskał klasę C dla pyłu PM10, która skutkuje obowiązkiem opracowania przez Marszałka programu ochrony powietrza (POP). Podobnie jak w innych punktach w województwie, większość przekroczeń miała miejsce w sezonie grzewczym, co wskazuje na znaczny wpływ emisji pochodzącej z ogrzewania mieszkań. Jednak jako główną przyczynę przekroczeń wskazano zakłady należące do Grupy KRONO. Strefa powiat szczecinecki jako jedna z czterech stref w województwie, w których prowadzone były pomiary benzo(a)pirenu, otrzymała klasę C dla tego zanieczyszczenia skutkującą opracowaniem programu ochrony powietrza.

Strefa zachodniopomorska, na obszarze której znajduje się powiat szczecinecki, w ocenie za 2009 r. otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu. Przekroczenia poziomu docelowego ozonu stwierdzono poza Szczecinkiem, na stacji w Widuchowej i Storkowie w związku z tym do klasy D2 zaliczono strefę zachodniopomorską. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, które to działania powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.¹⁶

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań stężeń zanieczyszczeń powietrza wykonane przez WIOŚ dla strefy powiatu szczecineckiego w 2009 r.

¹⁶ Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 roku

Tabela 19 Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia w 2009 r.

strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy										
	SO ₂	NO ₂	PM10	C ₆ H ₆	CO	Pb	As (PM10)	Cd (PM10)	Ni (PM10)	B/a/P (PM10)	O ₃
Strefa powiatu szczecineckiego	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	D2

Źródło: WIOŚ 2009

Wyniki klasyfikacji w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin

W wyniku oceny przeprowadzonej za rok 2009 dla ozonu, strefie zachodniopomorskiej pod kątem ochrony roślin przypisano klasę D2. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku – to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, które to działania powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

Strefę ocenianą pod kątem dwutlenku siarki i tlenków azotu zaliczono do klasy A.¹⁷

5.3. Poważne awarie

Z oceny zagrożenia miasta Szczecinek wynika, że do potencjalnych zagrożeń mogących doprowadzić do sytuacji kryzysowych należy zaliczyć:

- pożary,
- katastrofy, awarie i niekontrolowane przenikanie różnych substancji do środowiska naturalnego,
- skażenie toksycznymi środkami przemysłowymi – transport substancji niebezpiecznych,
- klęski żywiołowe (susze, huragany, intensywne opady).

Na terenie miasta do poważnych awarii może dojść na skutek awarii urządzeń technicznych w zakładach przemysłowych lub podczas transportu materiałów niebezpiecznych: w wyniku kolizji drogowej bądź kolejowej, a także rozszczelnienia cystern kolejowych lub autocystern.

Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej, a także Wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska.

WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez kontrole przedsiębiorstw. W 2009 r. przeprowadzono 19 kontroli w zakładach zlokalizowanych w mieście. W ośmiu przypadkach doszło do naruszenia przepisów, w czterech przypadkach wystawione zostały mandaty.

5.4. Oddziaływanie hałasu

Najczęściej klimat akustyczny ocenia się ilościowo przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku A (LAeq), wyrażonego w decybelach [dB], będącego poziomem uśrednionym w funkcji czasu. Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 nr 120, poz. 826 ze zm.).

Tabela 20 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

	Dopuszczalny poziom hałasu w dB
--	---------------------------------

¹⁷ Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie szczecineckim w 2009 roku

L.p	Rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55	55	45

(Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 Nr 120, poz. 826 ze zm.)

Źródłem hałasu komunikacyjnego w Szczecinku jest sieć ulic i dróg przelotowych. Przez obszar miasta przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe nr 11 i 20 oraz droga wojewódzka nr 172. Wymienione drogi charakteryzują się znacznym natężeniem ruchu, dlatego też ich uciążliwość akustyczna jest duża. Jest to powodem, że na tym obszarze prowadzone są badania natężenia hałasu.

W roku 2009 WIOŚ w Szczecinie prowadził pomiary długookresowe hałasu komunikacyjnego w Szczecinku, w dwóch punktach pomiarowych, na wspólnym odcinku dróg krajowych nr 11 i 20, przy ulicach: Cieślaka i Sikorskiego. Pomiary przeprowadzono za pomocą automatycznych stacji do monitoringu hałasu metodą ciągłych pomiarów, nieprzerwalnie przez parę dni w porze wiosennej (3 – 10 czerwiec 2009 r.) i porze jesiennej (12 – 17 listopad 2009r.).

W punktach pomiarowych mierzono poziom dźwięku, natężenie ruchu pojazdów i warunki meteorologiczne oraz rejestrowano sygnał audio i wideo kamerą przemysłową. Na podstawie tych danych dla analizowanego odcinka drogi krajowej nr 20 sporządzana jest aktualnie mapa akustyczna terenów sąsiadujących z uciążliwym odcinkiem jezdni. Wyniki poziomów hałasu i natężenia ruchu dają już jednak obraz niekorzystnego klimatu akustycznego omawianego terenu.

Średnioroczne natężenie ruchu na ulicy Cieślaka wynosi ponad 13 tys. pojazdów w ciągu doby, w tym 11 126 pojazdów lekkich (85%) i 1 927 pojazdów ciężkich (15%). Na ulicy Sikorskiego średni ruch dobowy to ponad 11,3 tys. pojazdów w tym 13% stanowią pojazdy ciężkie (1 421 szt.) a 87% (9 933 szt.) pojazdy lekkie.

Dla punktu pomiarowego przy ul. Cieślaka długookresowy średni poziom dźwięku LDWN 2 wynosi 67,97 dB. W punkcie pomiarowych przy ul. Sikorskiego, obliczony długookresowy średni poziom dźwięku LDWN 1 wynosi 69,59 dB.

Szczegółowe wyniki obliczeń długookresowych wskaźników hałasu, w rozbiciu na pory dnia, wieczoru i nocy oraz wartości dopuszczalne długookresowych średnich poziomów dźwięku oraz wartości przekroczeń przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 21 Wyniki obliczeń długookresowych wskaźników hałasu, wartości dopuszczalne długookresowych średnich poziomów dźwięku oraz wartości przekroczeń

Nazwa punktu	Wyniki obliczeń w dB	Dopuszczalne długookresowe średnie poziomy	Przekroczenie dopuszczalnych długookresowych
--------------	----------------------	--	--

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

					dźwięku a w dB		wych średnich poziomów dźwięku A w dB	
	L _{DWN} ¹	L _D ³	L _W ⁴	L _N ⁵	L _{DWN} ¹	L _N ⁴	L _{DWN} ¹	L _N ¹
Punkt pomiarowy przy ul. Cieślaka	68	66,1	62,7	59,9	60	50	8,0	9,9
Punkt pomiarowy przy ul. Sikorskiego	69,6	66,7	63,9	62,2	60	50	9,6	12,2

Źródło: WIOŚ 2009 r.

Pomiary prowadzone w 2009 r. przy skrzyżowaniu dróg krajowych nr 11/20 w Szczecinku, na odcinku ulic Cieślaka i Sikorskiego wykazały przekroczenie dopuszczalnych długookresowych średnich poziomów dźwięku, zarówno w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku, jak i w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim porom nocy, o wartości od 8 do 12,2 dB. Uzyskane wyniki należy traktować jako alarmowe. Analizowany obszar należy zatem zaliczyć do obszaru zagrożonego hałasem. Można jednak oczekiwać poprawy klimatu akustycznego, jeśli zgodnie z planami wybudowana zostanie obwodnica miasta Szczecinek.

Po zakończeniu prac nad mapą akustyczną znana będzie także wielkość obszaru, na którym występują przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oraz ilość osób zagrożonych ponad normatywnym hałasem.

5.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Począwszy od roku 2008 monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od rzutu anten instalacji emitujących pola elektromagnetyczne na powierzchnię terenu. Celem pomiarów jest wyłącznie określenie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w miejscach dostępnych dla ludności, nie służą one natomiast określeniu wpływu poszczególnych obiektów emitujących fale elektromagnetyczne na poziom pól w środowisku. W związku z tym uzyskane wyniki nie mogą stanowić podstawy do wnioskowania o wielkości emisji pól elektromagnetycznych ze źródeł (obiektów) znajdujących się w pobliżu miejsc, w których realizowano pomiary.

W 2008 roku przy ul. Rzemieślniczej w Szczecinku przeprowadzono pomiary PEM, na którym nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (7 V/m).

Również na podstawie sprawozdań z pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych emitowanych przez stacje bazowe telefonii komórkowej przeprowadzonych przez inwestora (operatora sieci) i udostępnionych Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności.

5.6. Edukacja społeczności lokalnej

W programie ochrony środowiska woj. Zachodniopomorskiego problematyka edukacji społeczeństwa w tej dziedzinie zajmuje znaczące miejsce..

Cele w ten sposób określone wpisują się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej: „Edukacja ekologiczna kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą. Ukazuje zależność człowieka od środowiska oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku naturalnym. Istotne jest, aby został on osiągnięty zarówno wśród młodego pokolenia, jak i u ludzi dorosłych poprzez: edukację ekologiczną w formalnym systemie kształcenia oraz pozaszkolną edukację ekologiczną”. Przedsięwzięcia edukacyjne społeczności lokalnej znalazły odzwierciedlenie w szeregu dokumentach lokalnych począwszy od Strategii Gminy. Zamiary w tej materii dotyczą: wspierania programów edukacji ekologicznej prowadzonej przez organizacje pozarządowe, gminy, szkoły. Nie ulega wątpliwości, że bardzo ważną pozycją w wydatkach miasta powinna być edukacja ekologiczna.

Szczególnie cenna będzie w tej materii współpraca z organizacjami pozarządowymi i szkołami. Edukacja wiąże się z rozdziałem następnym, traktującym o udziale mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony środowiska.

W Polityce ekologicznej na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016 celem średniookresowym w omawianym zakresie jest stałe podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, która prowadzi do:

- proekologicznych zachowań konsumenckich,
- prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska,
- organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,
- uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska.

Miasto Szczecinek corocznie organizuje i współorganizuje wiele działań w zakresie edukacji ekologicznej:

Tabela 22 Współpraca gminy w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej

Współpraca gminy z:		Na czym polega ta współpraca?
1.	Ośrodkami edukacji ekologicznej	Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Szczecinku – organizowanie konkursów ekologicznych Ośrodek Edukacji Ekologicznej „Dziupla” w Czarnoborze – ekologiczne wycieczki edukacyjne Ośrodek Edukacji Ekologicznej Lipie – wycieczki ekologiczne
2.	Innymi gminami regionu i kraju	Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Szczecinku – organizowanie konkursów ekologicznych – Gmina Wiejska Szczecinek
3.	Gminami zagranicznymi	Współpraca z miastami partnerskimi Neustrelitz (Niemcy), Bergen op Zoom (Holandia) i Söderhamn (Szwecja) – wymiana doświadczeń odnośnie rozwiązywania problemów ekologicznych, zwłaszcza dotyczących ochrony wód
4.	Organizacjami ekologicznymi	Stowarzyszenie Przyjaciół Psa, Kota i nie Tylko – zwalczanie bezdomności zwierząt WFOŚiGW - czasopisma do szkół Organizacja Odzysku S.A. "REBA" Warszawa – konkursy dotyczące zużytych baterii
5.	Innymi organizacjami na terenie gminy	1. Liga Ochrony Przyrody w Szczecinku - udział w akcjach ekologicznych, zbiórkach surowców wtórnych, udział w ratowaniu kasztanowców, udział w konkursach tematycznych, plastycznych, recytatorskich, udział nauczycieli w szkoleniach, konferencjach, 2. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Szczecinek - zbieranie zużytych baterii i makulatury. - rozwieszanie budek lęgowych dla sikorek 3. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych - współpraca z leśnikami przy realizacji programów i projektów edukacyjnych, wycieczki do nadleśnictw, w ramach edukacji ekologicznej, organizowanie konkursów, pogadarek na tematy ekologiczne, zbieranie pożywienia dla zwierząt na zimę. 5. Organizacja „GAJA” - wkład w ratowaniu koni przeznaczonych na rzeź, - organizacja Święta Drzewa, wykorzystanie na zajęciach materiałów biuletynu organizacji. 6. Urząd Miasta Szczecinek – coroczne finansowanie edukacji ekologicznej 7. Kronospan Szczecinek – akcja nasadzeń „Kronodrzewko”
6.	Inne: Schronisko dla zwierząt	Opieka nad bezdomnymi zwierzętami, edukacja ekologiczna

Źródło: Konkurs – najbardziej ekologiczna gmina 2007-2008, Urząd Miasta

Tabela 23 Inwestycje w zakresie edukacji ekologicznej

Nazwa inwestycji	Charakter działań edukacyjnych	Koszt (zł)
Schronisko dla zwierząt	Opieka nad bezdomnymi zwierzętami, Edukacja ekologiczna mieszkańców dot. bezdomności zwierząt. Udzielanie wszechstronnej pomocy opiekunom kotów wolno żyjących. Utrzymanie stałej populacji kotów wolno żyjących w mieście. Ograniczenie nadpopulacji psokociej. Prowadzenie bazy trwale oznakowanych zwierząt oraz umożliwianie nieodpłatnego znakowania zwierząt dla osób w szczególnie trudnej sytuacji finansowej oraz promowanie trwałego znakowania zwierząt.	4.466.800,00 – koszty budowy

Źródło: Konkurs – najbardziej ekologiczna gmina 2007-2008, Urząd Miasta

Tabela 24 Formy prowadzenia edukacji ekologicznej w szkołach na terenie miasta

L.p.	Forma edukacyjna	liczba szkół	liczba uczestników
1.	Metodą „ścieżki międzyprzedmiotowej”	9	2 411
2.	„Zielone szkoły”	6	242
3.	Zajęcia pozalekcyjnych, np. kółka ekologiczne	5	169
4.	Współpraca z ośrodkami edukacji ekologicznej.	8	509
5.	Inne, jakie? Konkursy wiedzy ekologicznej, poezji i prozy, konkursy ekologiczne, dokarmianie ptaków, psów (pogotowie „Buczek”) i kotów, innowacja pedagogiczna „las bez tajemnic”, akcja sprzątanie świata i „zróbmy coś dla ziemi”, zbiórka makulatury i zużytych baterii.	7	2 790
Razem			6 121

Źródło: Konkurs – najbardziej ekologiczna gmina 2007-2008, Urząd Miasta

6. Zarządzanie Programem ochrony środowiska

6.1. Instrumenty realizacji programu

Polityka ekologiczna opiera się na ustawach, wśród których najważniejsze to: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze, prawo budowlane. Instrumenty realizacji programu ochrony środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na:

- prawne,
- finansowe,
- społeczne,
- polityczne,
- strukturalne.

6.1.1. Instrumenty prawne

Wśród instrumentów prawnych szczególnie miejsce mają plany zagospodarowania przestrzennego (prawo miejscowe). Działania władz samorządowych, przedsiębiorstw i innych podmiotów związane z ochroną środowiska muszą być osadzone w realiach obowiązującego planu wojewódzkiego i planów miejscowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca z 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) organem stanowiącym i kontrolnym w gminie jest rada gminy. Ponadto ustawa przedstawia katalog zadań własnych gminy. Wśród nich są między innymi sprawy: ładu przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zieleni gminnej i zadrzewienia. Zadania gminy w zakresie ochrony środowiska zawarte w ustawie są przedstawione ogólnikowo, jednakże każde z tych zadań jest uszczegółowione w szeregu innych aktów prawnych, do których przestrzegania gmina jest zobowiązana.

Poniżej wymienione zostały ważniejsze kompetencje organów miasta w zakresie ochrony środowiska, leśnictwa, rolnictwa.

Ustawa „Prawo ochrony środowiska”:

- sporządzanie (burmistrz) i uchwalanie (rada miasta) programów ochrony środowiska
z realizacji programu burmistrz miasta sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie miasta,
- udostępnianie każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, znajdujących się w posiadaniu władz miasta,
- okresowe przedkładanie wojewodzie, przez burmistrza miasta, informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska,
- przeprowadzanie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko,
- nakazywanie (w formie decyzji burmistrza) osobie fizycznej eksploatującej instalację w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub eksploatującej urządzenie, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzające do ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- wstrzymywanie użytkowania instalacji lub urządzenia, w drodze decyzji burmistrza, w razie naruszenia warunków decyzji określającej wymagania dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, prowadzonej przez osobę fizyczną w ramach zwykłego korzystania ze środowiska lub niedostosowania się do wymagań,
- wyrażanie, w drodze decyzji burmistrza, na wniosek zainteresowanego, zgody na podjęcie wstrzymanej działalności po stwierdzeniu, iż ustały przyczyny wstrzymania działalności, lub oddania do eksploatacji obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji.
- w przypadku zwykłego korzystania ze środowiska:
  - przyjmowanie wyników pomiarów emisji prowadzonych przez użytkowników instalacji,
  - przyjmowanie zgłoszeń instalacji z której emisja nie wymaga pozwolenia lecz może negatywnie oddziaływać na środowisko.
  - sprawowanie, przez burmistrza miasta, kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością władz szczebla gminnego. Do wykonywania funkcji kontrolnych burmistrz może upoważnić pracowników urzędu miasta lub straży miejskiej,
- występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego (burmistrz lub osoby przez niego upoważnione) w sprawach o wykroczenie przeciw przepisom o ochronie środowiska,
- występowanie przez miasto do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.

Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska:

- rozpatrywanie przez radę miasta przynajmniej raz w roku, informacji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o stanie środowiska na obszarze województwa,
- przyjmowanie od wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska informacji o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu,
- wydawanie przez burmistrza miasta, w przypadkach bezpośredniego zagrożenia środowiska, właściwemu organowi Inspektoratu ochrony środowiska polecenia podjęcia działań zmierzających do usunięcia tego zagrożenia.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- sporządzanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, w którym uwzględnia się uwarunkowanie wynikające z dotychczasowego uzbrojenia terenu, stanu środowiska, wielkości i jakości zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, infrastruktury technicznej w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa „Prawo energetyczne”

- opracowywanie i wdrażanie planów zaopatrzenia w energię.

Ustawa o Utrzymaniu porządku i czystości w gminach

- ustalanie w drodze uchwały szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie miasta,
- nadzorowanie utrzymania czystości i porządku w mieście,
- ochrona przed bezdomnymi zwierzętami, prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt.
- wydawanie zezwoleń na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, a także grzewisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części.

Ustawa o odpadach

- nakazywanie posiadaczowi odpadów, w drodze decyzji burmistrza miasta, usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, ze wskazaniem sposobu wykonania tej decyzji,
- sporządzanie (burmistrz) i uchwalanie (rada miasta) planów gospodarki odpadami. Z realizacji planu burmistrz sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia radzie miasta.

Ustawa o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

- przyjmowanie informacji od podmiotów zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Ustawa o ochronie przyrody

- wykonywanie i popularyzacja ochrony przyrody,
- wprowadzenie form ochrony przyrody (obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe), jeżeli wojewoda nie wprowadził tych form,
- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów i obiektów poddawanych ochronie przez radę miasta,
- umieszczanie tablic o ograniczeniach i zakazach lub innych oznakowań o poddaniu pod ochronę – na obrzeżach ochraniających kompleksów przyrodniczych i w pobliżu chronionych tworów przyrody,
- wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów,
- naliczanie opłat za usunięcie drzew lub krzewów,
- wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych za zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów oraz za ich usuwanie bez wymaganego zezwolenia.

Ustawa „Prawo wodne”

- zatwierdzanie ugod w sprawach zmian stosunków wodnych na gruntach,
- wyznaczenie części nieruchomości umożliwiającej dostęp do wody objętej powszechnym korzystaniem z wód,
- nakazywanie właścicielowi gruntu przywrócenia poprzedniego stanu wody lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, jeśli spowodowane przez niego zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie,

- wyznaczanie miejsc wydobycia kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, w granicach powszechnego korzystania z wód.

6.1.1.1. Pozwolenia

Kompetencje do wydawania pozwoleń w zakresie ochrony środowiska na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii podzielone są pomiędzy regionalnego dyrektora ochrony środowiska, wojewodę, marszałka województwa i starostę, przyjmując za podstawowe kryterium rodzaj przedsięwzięcia oddziałującego na środowisko. Regionalny dyrektor ochrony środowiska posiada kompetencje w zakresie przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych.

Wojewoda posiada kompetencje w zakresie realizacji zadań wynikające z ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U z 2005 r. Nr 25, poz. 202 ze zm.) oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2008 r. Nr 138, poz.865), związanych z gospodarowaniem odpadami wydobywczymi na terenach zamkniętych. Do kompetencji wojewody należy także rozpatrywanie odwołań od decyzji wydanych przez starostów na podstawie ustawy o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji oraz wydawanie rozstrzygnięć w tym zakresie, wydawanie decyzji w sprawie utworzenia grupy instalacji jednego rodzaju w celu wspólnego rozliczania uprawnień do emisji przez prowadzącego instalację (Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2784 ze zm.) oraz prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie również prowadzenie spraw związanych z udostępnianiem informacji o środowisku i jego ochronie (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz.1227).

Marszałek województwa posiada kompetencje w zakresie:

- przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, realizowanego na terenach innych niż wymienione.

Kompetencje do wydawania pozwoleń, dotyczących obiektów zaliczonych do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska posiada Starosta. Do tej kategorii należą pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii: w tym pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, pozwolenia wodno-prawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, pozwolenia na wytwarzanie odpadów, zatwierdzanie projektów prac geologicznych, przyjmowanie dokumentacji geologicznych, wydawanie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla przedsięwzięcia.

Wprowadzenie wymogów Dyrektywy IPPC (ang. Integrated Pollution Prevention and Control) wpłynie na funkcjonowanie znacznej części przedsiębiorstw określanych w polskim prawie jako szczególnie szkodliwe dla środowiska i wielu obiektów zaliczanych do kategorii mogących pogorszyć stan środowiska. Część z nich, w miejsce dotychczas obowiązujących pozwoleń odnoszących się do poszczególnych mediów (pobór wody, gospodarka odpadami), komponentów środowiska (emisje do powietrza, odprowadzanie ścieków) oraz oddziaływanie na stan środowiska poprzez hałas, promieniowanie będzie musiała uzyskać pozwolenia zintegrowane, w których uwzględnione będą wymogi BAT.

6.1.1.2. Kontrola przestrzegania prawa

Główne kompetencje kontrolne posiada wojewoda, co wynika z podporządkowania mu wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, wykonującego w jego imieniu zadania Inspekcji Ochrony Środowiska, a zatem odpowiadającego za kontrolę przestrzegania warunków określonych w pozwoleniach. Kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska sprawują również marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta w zakresie objętym właściwością tych organów.

6.1.1.3. Monitoring stanu środowiska

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli jakościowy i ilościowy pomiar stanu środowiska. Monitoring był zwykle zaliczany do instrumentów społecznych (informacyjnych), jako bardzo ważna podstawa analiz, ocen czy decyzji. Obecnie, wprowadzenie badań monitoringowych jako obowiązujących przez zapisy w niektórych aktach prawnych czyni je instrumentem o znaczeniu prawnym.

6.1.2. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą przede wszystkim: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjna kara pieniężna i fundusze celowe.

6.1.2.1. Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska

Opłaty te pełnią funkcje prewencyjne i redystrybucyjne. *Funkcja prewencyjna* realizowana jest poprzez zachęcanie podmiotów (dotyczy to podmiotów gospodarczych) do wyboru technologii, lokalizacji produkcji, instalowania urządzeń ochronnych oraz oszczędnego korzystania z zasobów naturalnych w sposób najodpowiedniejszy z punktu widzenia ochrony środowiska. *Funkcja redystrybucyjna* polega na gromadzeniu i przemieszczaniu środków finansowych przeznaczonych na cele ochrony środowiska. Opłaty pobierane są za:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- pobór wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- składowanie odpadów,
- wyłączanie gruntów rolnych i leśnych z produkcji,
- usuwanie drzew i krzewów.

Opłaty trafiają do funduszy celowych (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz fundusz ochrony gruntów). Pobierają je organy administracji (np. Urząd Marszałkowski, organ miasta) lub jak w przypadku gruntów rolnych i leśnych, wnoszone są bezpośrednio do funduszu celowego. Podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty (według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce) i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego. Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami ponoszą opłaty za korzystanie ze środowiska w zakresie, w jakim to korzystanie wymaga pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska oraz pozwolenia wodno-prawnego na pobór wód w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne. Podobne opłaty pobiera się na podstawie przepisów prawa górniczego i geologicznego za działalność koncesjonowaną.

6.1.2.2. Administracyjne kary pieniężne

Kary pieniężne nie są sensu stricto środkiem ekonomicznym, są raczej związane z instytucją odpowiedzialności prawnej. Spełniają jednak funkcje podobne do opłat. Kary pobiera się w tych samych sytuacjach co opłaty, lecz za działania niezgodne z prawem. W odniesieniu do wód, powietrza, odpadów i hałasu, karę wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, a w odniesieniu do drzew i krzewów - organ miasta. Stawki kar zwykle są kilkakrotnie wyższe niż opłaty i trafiają do funduszy celowych. Ustawa prawo ochrony środowiska przewiduje możliwość odraczania, zmniejszania lub umarzania administracyjnych kar pieniężnych.

6.1.2.3. Fundusze celowe

Opłaty i kary zasilają fundusze celowe. Dla miasta istotne znaczenie mają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej: NFOŚiGW w Warszawie i WFOŚiGW w Szczecinie. Możliwe jest także wykorzystanie instrumentów nie będących w kompetencji władz miasta, poprzez porozumienie się z partnerami, w kompetencjach, których znajdują się dane instrumenty (starosta, wojewoda, samorząd wojewódzki).

6.1.3. Instrumenty społeczne

Instrumenty społeczne służą realizacji zasady uspołecznienia zarządzania rozwojem miasta poprzez budowanie i usprawnianie partnerstwa. Z punktu widzenia władz samorządowych umownie wyróżnia się dwie kategorie działań:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

6.1.4. Instrumenty polityczne

Do najważniejszych instrumentów politycznych należą zapisy składające się obowiązującą Politykę Ekologiczną Państwa, Program ochrony środowiska dla województwa zachodniopomorskiego, Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego, a także dokumenty składające się na politykę rozwoju miasta Szczecinek: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Strategia rozwoju, Wieloletni Plan Inwestycyjny.

6.1.5. Instrumenty strukturalne

Jako instrumenty strukturalne określić można strategię i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego. Dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska w skali miasta jest Strategia rozwoju miasta Szczecinek na lata 2008-2017. Strategia wspomaga proces zarządzania na poziomie lokalnym.

6.2. Organizacja zarządzania środowiskiem

Szereg istotnych zapisów związanych z ochroną środowiska oraz ochroną przyrody zawiera Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecinek. Program Ochrony Środowiska dla miasta Szczecinek jest zarówno planem polityki ochrony środowiska do 2017 r., jak i programem wdrożeniowym na najbliższe 4 lata (2010 - 2013). Program ten z jednej strony uwzględnia kierunki rozwoju poszczególnych działań i ich konsekwencje dla środowiska, a z drugiej strony wytycza pewne ramy tego rozwoju. Oznacza to, że działania realizowane np. w transporcie czy gospodarce komunalnej muszą być brane pod uwagę w programie ochrony środowiska, a jednocześnie ochrona środowiska wymaga podejmowania pewnych działań w poszczególnych dziedzinach gospodarki i codziennego bytowania mieszkańców miasta.

6.3. Systemy zarządzania środowiskowego

Koncepcja zarządzania środowiskowego jest odpowiedzią na sytuację, w której konieczne jest nie tylko naprawy zaistniałych już szkód środowiskowych oraz spełniania wymogów określonych w pozwoleniach na korzystanie ze środowiska, ale także zapobieganie powstawaniu negatywnych oddziaływań i szkód. Na przedsiębiorstwach spoczywa obowiązek samodzielnego definiowania problemów środowiskowych i szukania, z wyprzedzeniem, środków zaradczych. Związane jest to z włączeniem zarządzania środowiskowego do celów strategicznych firmy i przypisanie tych zagadnień do kompetencji zarządu firmy. Idea ta jest realizowana poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (systemy sformalizowane - np. normy ISO 14 001, EMAS, lub niesformalizowane - np. Program Czystszej Produkcji). Rolą władz miasta mogą być działania inspirujące przedsiębiorstwa do starań o wprowadzenie systemu zarządzania środowiskowego, choć ostateczne korzyści wynikające z jego wprowadzenia powinny znaleźć odzwierciedlenie w sytuacji rynkowej tych przedsiębiorstw. Wspomniane systemy zarządzania środowiskowego polecane są również dla zakładów gospodarki komunalnej oraz instytucji publicznych, w tym starostw powiatowych i urzędów gminnych.

7. Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych, w podziale na inwestycyjne (I) i pozainwestycyjne (P) przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Aktualny stan środowiska i przewidywane jego zmiany w aspekcie planowanego dalszego rozwoju miasta wymuszają konieczność realizacji przedsięwzięć proekologicznych. Bardzo ważnym problemem jest dokonanie zobiektywizowanego wyboru celów poprzez ustalenie znaczenia i kolejności rozwiązania problemów z zakresu ochrony środowiska.

Zadania i cele w zakresie ochrony środowiska wyznaczone w gminnym programie ochrony środowiska muszą pozostawać w ścisłej korelacji z zadaniami wyznaczonymi w programach ochrony środowiska na szczeblu wyższym. W tym przypadku z przyjętym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego oraz Programem Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012-2015. W obu Programach przyjęto następujące cele:

Tabela 25 Cele i działania POŚ (województwi i powiatowy)

	„Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego...”	„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego
	Cel 1 – priorytetowy - „Gorące punkty” - Realizacja zgodnie z założeniami w okresie 2002-2006. - Zadania nie zrealizowane, które przeszły na lata 2008 – 2011.	
I CEL STRATEGICZNY	Cel 1 – Poprawa jakości środowiska. Cel 1.1 – Poprawa gospodarki wodnej. Cel 1.1.1 – Poprawa jakości wód i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Cel 1.1.2 – Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą.	Cel 1 – Poprawa i ochrona jakości wód i osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Cel 2 – Racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą. Cel 3 – Poprawa gospodarki wodnej. Zapewnienie wszystkim mieszkańcom odpowiedniej jakości wody pitnej.
	Cel 1.1.2 – Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza. Cel 1.3 – Poprawa klimatu akustycznego. Cel 1.4 – Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.	Cel 4 – Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza. Cel 5 – Poprawa klimatu akustycznego. Cel 6 – Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.
	Cel 2 – Poprawa gospodarki odpadami.	Cel 7 – w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Szczecineckiego.
	Cel 3 – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.	Cel 8 – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.
	Cel 5 – Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego.	Cel 9 – Ograniczenie ryzyka wystąpienia zdarzeń bezpośrednio zagrażającym szkodą w środowisku i innych zdarzeń wymagających zagospodarowania odpadów, minimalizacji ich skutków oraz zwiększenie bezpieczeństwa chemicznego.
	Cel 6 – Ochrona złóż kopalin.	Cel 10 - Ochrona złóż kopalin.
II CEL STRATEGICZNY	Cel 7 – Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego. Cel 8 – Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów.	Cel 11 – Poprawa jakości środowiska. Ochrona powierzchni obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych. Cel 12 – Ochrona i racjonalne użytkowanie lasów. Cel 13 – Zachowanie równowagi ekologicznej w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego. Cel 14 – Racjonalizacja użytkowania surowców.
	Cel 9 – Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.	Cel 15 – Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem i podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
III CEL STRATEGICZNY		

Po dokonaniu diagnozy stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie miasta oraz kierując się uwarunkowaniami zewnętrznymi (obowiązujące akty prawne) i wewnętrznymi (lokalne opracowania planistyczne, uchwały) dokonano wyboru priorytetów ekologicznych. Wyodrębnionych zostało sześć głównych priorytetów:

- Priorytet pierwszy – ochrona powietrza i obniżenie poziomu hałasu,
- Priorytet drugi – optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej,
- Priorytet trzeci – racjonalizacja gospodarki odpadami,
- Priorytet czwarty - racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi, ochrona gleb i powierzchni ziemi,
- Priorytet piąty – ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- Priorytet szósty – edukacja ekologiczna.

W ramach wyodrębnionych priorytetów wyznaczono cele dążące do osiągnięcia poprawy stanu środowiska, czemu mają służyć zaproponowane zadania. Zaproponowane przedsięwzięcia w przyszłości przyczynią się do poprawy stanu środowiska na terenie miasta Szczecinek.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Tabela 26 Lista przedsięwzięć własnych i koordynowanych przewidzianych do realizacji w ramach Programu

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji									Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
Priorytet pierwszy - obniżenie poziomu hałasu i ochrona powietrza													
Wdrażanie rozwiązań inwestycyjnych na rzecz ograniczenia hałasu komunikacyjnego u źródła	Budowa dróg na osiedlu Marcelin I etap kanalizacja deszczowa	Miasto Szczecinek										1 846 826,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa dróg os. Koszalińska I etap	Miasto Szczecinek										1 180 000,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Obejście na drodze 172	ZZDW										4 800 000,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa skrzyżowania ul. Narutowicza- Kołobrzaska- Koszalińska	GDDKiA										4 212 000,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa skrzyżowania ul. Słowińska- Armii Krajowej	GDDKiA										1 606 000,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Budowa obwodnicy Szczecinka w ciągu drogi S11	GDDKiA										b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa ul. 1 Maja - I etap	Miasto Szczecinek Powiat Szczecinecki										2 516 112,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Poprawa układu komunikacyjnego miasta Szczecinek- przebudowa ul.Polnej	Miasto Szczecinek Powiat Szczecinecki										6 096 601,00	Środki własne, środki zewnętrzne
	Poprawa układu komunikacyjnego Miasta Szczecinek - przebudowa ul. Wyszyńskiego, Lipowej (w części) i Jana	Powiatowy Zarząd Dróg										13 824 528,00	Środki własne, kredyty, pożyczki, obligacje

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji									Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
	Pawła II w Szczecinku												
	Ciągi komunikacyjne przy drogach powiatowych	Powiatowy Zarząd Dróg										300 000,00	Środki własne
	Przebudowa mostu na rzece Nizicy wraz z ulicami dojazdowymi Szafera i Kaszubska	Powiatowy Zarząd Dróg										1 880 589,00	Środki własne
	Budowa drogi lokalnej w m. Świątki - III etap	Powiatowy Zarząd Dróg										340 000,00	środki własne
	Wzmocnienie nawierzchni drogi krajowej nr 20	GDDKiA										7 465 417,00	środki własne
	Wzmocnienie nawierzchni drogi krajowej nr 11	GDDKiA										18 348 322,00	środki własne
Wdrażanie rozwiązań organizacyjnych na rzecz ograniczenia hałasu	Obsadzanie dróg drzewami	GDDKiA, ZZDW, PZD, Miasto Szczecinek										b.d.	Środki własne
	Ochrona mieszkańców przed lokalnymi emisjami hałasu związanymi np. z działalnością usługową	Miasto Szczecinek										b.d.	Środki własne
	Budowa ekranów akustycznych wzdłuż dróg	Miasto Szczecinek, GDDKiA, WZD											b.d.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji								Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Ograniczenie zużycia energii i ochrona powietrza	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w ramach pomocy z Programu Funduszu Spójności	Miasto Szczecinek, Powiat Szczecinecki									4 500 000,00	Środki własne, pożyczki, kredyty, środki UE
	Termomodernizacja budynków będących własnością ZGM TBS Sp. z o.o.: ul. Kościuszki 8, ul. Powst. Wlkp. 3a-d	ZGM TBS sp. z o.o.									380 000,00	Środki własne
	Udział w upowszechnianiu informacji na temat zasad i możliwości termorenowacji budynków	Miasto Szczecinek									b.d.	Środki własne
	Kontrola przedsiębiorstw w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza:	WIOŚ									b.d.	Środki własne
	Ograniczenie emisji do powietrza w przemyśle	Powiat Szczecinecki									b.d.	Środki własne
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi obiektów emitujących pola elektromagnetyczne.	WIOŚ, WSSE									Bez kosztów	Środki własne
	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Miasto Szczecinek									Bez kosztów	Środki własne

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji								Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania	
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
Wykorzystanie rezerw w zakresie integracji gospodarki ciepłej dla ograniczenia ilości palenisk indywidualnych (budowa i modernizacja sieci ciepłowniczych)	Budowa nowego układu odpylania na kotłowni KR-I, modernizacja układów odpylania na kotłowni KR-II oraz „Browarowa” (zwiększenie skuteczności odpylania do poziomu poniżej 100 mg/Nm ³ w przeliczeniu na 6% O ₂) - automatyzacja procesów spalania na wszystkich trzech kotłowniach miałowych (zwiększenie sprawności), - wymiana sieci kanałowych na sieci preizolowane z dostosowaniem ich do aktualnych potrzeb ciepłych (zmniejszenie strat ciepłych)	MEC s p. z o.o.										b.d.	Środki własne
	Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych (komunalnych) i gospodarstwach domowych	MEC sp. z o.o.										b.d.	Środki własne
	Modernizacja kotłowni węglowych w obiektach użyteczności publicznej	Miasto Szczecinek, Powiat										b.d.	Środki własne
	Centralizacja uciepłowienia prowadząca do likwidacji małych kotłowni- rozwój sieci ciepłowniczej	Miasto Szczecinek, MEC										b.d.	Środki własne
	Remonty lub zakupy maszyn i urządzeń spełniających wymagania EURO lub służących realizacji celów założonych w	Miasto Szczecinek, Powiat, KM Sp. z o.o.o.										b.d.	Środki własne, środki zewnętrzne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji									Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
	programie												
Eliminacja wyrobów zawierających azbest	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Miasto Szczecinek, Powiat Szczecinecki, Właściciele nieruchomości									336 000,00	Środki własne właścicieli nieruchomości	
Priorytet drugi – optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej, ochrona wód													
Rozwój gospodarki wodno-ściekowej	Modernizacja sieci i przyłączy wodociągowych na terenie miasta, wg przyjętego planu remontów	PWiK sp. z o.o.									3 253 000,00	Środki własne	
	Modernizacja studni głębinowych i rurociągów	PWiK sp. z o.o.									315 000	Środki własne	
	Modernizacja przepompowni ścieków	PWiK sp. z o.o.									125 000	Środki własne	
	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami	PWiK sp. z o.o.									1 773 400,00	Środki własne	
	Zakup sieci kanalizacyjnej ul. Polna	PWiK sp. z o.o.									b.d.	Środki własne	
	Zakup sprzętu oraz prace renowacyjne na oczyszczalni ścieków	PWiK sp. z o.o.									875 000	Środki własne	
	Budowa oczyszczalni przyzgodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych lub technicznych	Miasto Szczecinek									b.d.	Środki własne, środki właścicieli nieruchomości	
Ochrona wód	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i	WIOŚ, PIG									b.d.	Środki własne	

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji									Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
	podziemnych												
	Kontrola kanalizacji wokół zbiorników wodnych a w przypadku terenów nieskanalizowanych kontrola wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych	Miasto Szczecinek										b.d.	Środki własne
Ochrona przed powodzią	Podjęcie przedsięwzięć z zakresu odbudowy zdekapitalizowanych systemów melioracji wodnych szczegółowych.	ZMiUW, Miasto Szczecinek										b.d.	Środki własne
Priorytet trzeci – racjonalizacja gospodarki odpadami													
Szczegółowe zagadnienia w tym zakresie zawiera Aktualizacja Planu Gospodarki odpadami dla Miasta Szczecinek na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017													
Priorytet czwarty - racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi, ochrona gleb i powierzchni ziemi													
Rekultywacja terenów zdegradowanych	Przywracanie gleb zdegradowanych do stanu wymaganego standardami	Miasto Szczecinek, Powiat										100 000,00	Środki własne
Wzrost energii ze źródeł odnawialnych	Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych (energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna) oraz edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania tych nośników energii	Powiat, Miasto Szczecinek										100 000,00	Środki własne
	Aktualizacja „Projektu założeń do planu zaopatrzenia miasta	Miasto Szczecinek										20 000,00	Środki własne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji								Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania	
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
	Szczecinek w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe” w stosunku do planów zagospodarowania przestrzennego												
Priorytet piąty – ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody													
Optymalne wykorzystanie przestrzeni przyrodniczej	Budowa kompleksu pomostów rekreacyjnych wraz z basenem i kąpieliskiem na plaży miejskiej	Miasto Szczecinek										1 860 000,00	Środki własne,
	Rozwój turystyki aktywnej poprzez budowę ścieżek rowerowych w Szczecinku	Miasto Szczecinek										2 618 000,00	Środki własne, Civitas Plus
Kształowanie obszarów zieleni w mieście	Urządzanie, utrzymanie i pielęgnacja zieleni będącej w administrowaniu Miasta	Miasto Szczecinek,										3 200 000,00	Środki własne
	Renowacja i modernizacja Zabytkowego Parku Miejskiego jako istotnego elementu szczecińskiej infrastruktury turystycznej. Etap od ul. Mickiewicza do Lelewela	Miasto Szczecinek										4 600 000,00	Środki własne
Ochrona lasów	Działania prowadzące do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów: Prowadzenie odnowień i zalesień	Nadleśnictwo Czarnobór										b.d.	Środki własne, budżet państwa
Kształowanie systemu obszarów	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych	Miasto Szczecinek										b.d.	Środki własne

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji									Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017			
rów chronionych miasta w ciągłości z terenami otaczającymi, w sposób umożliwiający realizację chronionych systemów przyrodniczych w skali regionu i kraju	Działania administracyjne polegające na uwzględnianiu przy lokalizacji przedsięwzięć wymogów ochrony środowiska	Administracja rządowa, władze samorządowe gmin, miast, związki gmin										80 000,00	Środki własne
Priorytet szósty – edukacja ekologiczna													
Wykształcenie u mieszkańców miasta świadomości i odpowiedzialności za środowisko	Prowadzenie stałych akcji informacyjno-edukacyjnych	Powiat, Miasto Szczecinek, PWiK, Nadleśnictwo Czarnobór										80 000,00	Środki własne
Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia awarii	Kontrola przewozów substancji niebezpiecznych. Kontrola stanu technicznego pojazdów i dróg kolejowych	Policja, Inspekcja Transportu Drogowego										b.d.	Środki własne
	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	organizacje pozarządowe, gazety lokalne/powiat, gmina										b.d.	Środki własne

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Cele	Zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji							Szacunkowe nakłady całego zadania [zł]	Potencjalne źródła finansowania
			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
	żenia										

8. Mierniki realizacji Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia Aktualizacji w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność gminy, jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Realizacja Założeń Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Szczecinek to poprawa stanu środowiska. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji założeń Aktualizacji.

Ponadto zgodnie z art. 18 ustawy POŚ organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które następnie przedstawia radzie miasta.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie prawo ochrony środowiska, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu.

Wdrażanie programu ochrony środowiska powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji programu.

Dla prawidłowego przebiegu monitoringu realizacji celów i zadań Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinka niezbędna jest okresowa wymiana informacji, zwłaszcza pomiędzy jednostkami miasta, dotycząca stanu środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań.

Monitoring obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe – obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki (nie wszystkie dane są dostępne), aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Ujęcie jakościowe – dla elementów środowiska, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące jakości środowiska. Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania których celów Aktualizacji POŚ.

Tabela 27 Mierniki monitorowania efektywności Programu

Cel	Mierniki
Cel 1. Gorące punkty - Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego	<ul style="list-style-type: none"> • ilość zlikwidowanych kotłowni węglowych w stosunku do wszystkich funkcjonujących na terenie gminy

oddziaływania na środowisko	
<p>Cel 2. Gospodarka wodna - Zapewnienie odpowiedniej jakości użytkowej wody, racjonalizacja zużycia wody zwiększenie zasobów w zlewniach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stan jakości wód – klasyfikacja ogólna. • Stan jakości wód według użytkowania wód. • Stan jakości wód pod względem podatności na eutrofizację. • Ochrona gruntów przed powodzią(ha). • Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w h/dm³. • Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu [kg/rok]:BZT5, CHZT, zawiesina, azot ogólny, fosfor ogólny. • Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych po oczyszczeniu [kg/rok]: BZT5, CHZT, zawiesina, azot ogólny, fosfor ogólny. • Komunalne oczyszczalnie ścieków [szt.] oczyszczalnie mechaniczne, oczyszczalnie mechaniczno-chemiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Przepustowość komunalnych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m3/dobę]: oczyszczalnie mechaniczne, oczyszczalnie mechaniczno-chemiczne, oczyszczalnie biologiczne, oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Ścieki oczyszczane z komunalnych oczyszczalni ścieków [hm3]:odprowadzane ogółem, oczyszczane razem, oczyszczane mechanicznie, oczyszczane chemiczne, oczyszczane biologicznie, oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Ludność obsługiwana przez komunalne oczyszczalnie ścieków w %: ogółem, mechaniczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności: miasto, wieś, gmina. • Przemysłowe oczyszczalnie ścieków [szt.]: mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Przepustowość przemysłowych oczyszczalni ścieków (wg projektu) [m3/dobę]: mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów. • Wodociągi: długość czynnej sieci rozdzielczej w [km], woda dostarczona gospodarstwom w hm3, ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % - miasto, wieś, gmina. • Kanalizacja: długość czynnej sieci kanalizacyjnej w [km], ścieki odprowadzone w hm3, ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % - miasto, wieś, gmina.
<p>Cel i. Gospodarka odpadami - Realizacja Planu gospodarki odpadami, dla Miasta Szczecinek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja planu gospodarki odpadami – dane w sprawozdaniu PGO
<p>Cel 4, Poprawa jakości środowiska - Powietrze - Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w tys. ton: <ul style="list-style-type: none"> -źródła punktowe, - powierzchniowe, - liniowe. • Emisja źródeł gazowych SO₂, NO₂, CO₂ do powietrza, w tys. ton w tym: <ul style="list-style-type: none"> - źródła punktowe, - powierzchniowe, - liniowe. • Ocena jakości powietrza – wdrożenie programu naprawczego w zakresie ochrony powietrza. • Stopień redukcji zanieczyszczeń w zakładach: pyłowych, gazowych w %.

	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiorcy gazu z sieci w % ogółu mieszkańców. • Zużycie energii elektrycznej w GWh.
<p>Cel 4. Poprawa jakości środowiska - Hałas - Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poziom hałas w mieście i większych miejscowościach. • Stosunek liczby pojazdów do długości dróg na drogach wojewódzkich i krajowych. • Liczba ośrodków miejskich nieposiadających obwodnic przy drogach wojewódzkich i krajowych oraz liczba mieszkańców narażonych na ponad normatywny hałas. • Ocena spełnienia standardów akustycznych. • Długość wyremontowanych dróg w km na obszarach zabudowanych. • Ilość wybudowanych zabezpieczeń przed hałasem komunikacyjnym.
<p>Cel 4. Poprawa jakości środowiska - PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE - Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba emitorów
<p>Cel 5. Racjonalizacja użytkowania surowców - Racjonalizacja zużycia surowców oraz wzrost udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość udzielonych koncesji na eksploatację złóż kopalin w sztukach z wyszczególnieniem jakich kopalin dotyczą i wielkości wydobywania w tonach. • Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji w wyniku wydobywania kopalin [ha]. • % produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem; • Produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w MW • Zainstalowana moc elektryczna ze źródeł odnawialnych w MW
<p>Cel 6. Ochrona powierzchni ziemi - Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją, oraz rekultywacja terenów zdegradowanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Użytki rolne [tys. ha]: ogółem, grunty orne, sady łąki, pastwiska • Zużycie nawozów sztucznych [kg/ha]: ogółem (NPK), azotowe (N), fosforowe (p205) potasowe.
<p>Cel 7. Racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych - Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w ha w podziale na poszczególne formy ochrony przewidziane prawem. • Nowe obszary chronione w ha. • Liczba opracowanych planów ochrony. • Procentowy udział obszarów Natura 2000 posiadających zatwierdzoną dokumentację. • Przyrost powierzchni prawnie chronionej w %. • Struktura lasów (iglaste, liściaste) w %. • Liczba zarejestrowanych pożarów. • Pozyskanie drewna dam3 z wyszczególnieniem drewna z obszarów zadrzewień [%] i tak zwanych cięć pielęgnacyjnych i porządkujących [%]. • Struktura użytkowania gruntów w %. • Powierzchnia obszarów leśnych w ha. • Zalesienie w %. • Powierzchnia lasów zniszczona przez pożary (w ha). • Powierzchnia lasów uszkodzonych przez grzyby i szkodniki. • Odnowienia i zalesienia w ha, z wyszczególnieniem obszarów sztucznych (tereny rolnicze) i naturalnych. • Powierzchnia lasów poddana renaturalizacji w ha.
<p>Cel 8. Przeciwdziałanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba stwierdzonych wypadków z udziałem substancji niebez-

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinek
na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

poważnym awariom - Ochrona przed poważnymi awariami oraz zapewnienie bezpieczeństwa chemicz- nego i biologicznego	piecznych – b.d.
Cel 9. Edukacja w zakresie ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba opracowanych i liczba wdrożonych powiatowych i gmin- nych programów edukacji ekologicznej. • Liczba szkoleń w zakresie wiedzy ekologicznej.

9. Podsumowanie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Szczecinka na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017 przyjętego przez Radę Miejską uchwałą Nr .....

Podstawę niniejszego opracowania stanowi szereg dokumentów udostępnionych m.in. przez, Miasto Szczecinek, PWiK sp. z o.o., MEC sp. z o.o., GUS, WIOŚ, PSSE. Informacje wykorzystane w opracowaniu posłużyły określeniu stanu aktualnego komponentów środowiska przyrodniczego.

Program powinien być realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania winny wynikać z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program Wojewódzki, Strategia Wojewódzka) oraz z dokumentów i koncepcji władz miasta, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców. Dodatkowo niektóre z przedsięwzięć zostały zaproponowane przez zespół opracowujący Program.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie miasta, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska.

Wyodrębnionych zostało sześć głównych priorytetów:

- Priorytet pierwszy – ochrona powietrza i obniżenie poziomu hałasu,
- Priorytet drugi – optymalizacja gospodarki wodno-ściekowej,
- Priorytet trzeci – racjonalizacja gospodarki odpadami,
- Priorytet czwarty - racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi, ochrona gleb i powierzchni ziemi,
- Priorytet piąty – ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody,
- Priorytet szósty – edukacja ekologiczna.

W ramach wyodrębnionych priorytetów wyznaczono cele dążące do osiągnięcia poprawy stanu środowiska, czemu mają służyć zaproponowane zadania. Zaproponowane przedsięwzięcia w przyszłości przyczynią się do poprawy stanu środowiska na terenie miasta Szczecinka.

Niniejszy dokument jest dokumentem planistycznym i nie stanowi przepisów prawa miejscowego. Nakreśla jedynie kierunek, w jakim powinien podążać samorząd mając na celu zachowanie i poprawę stanu środowiska przyrodniczego.

10. Literatura

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.),
- Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75, poz. 493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. 2001 r. Nr 63, poz. 638 ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2003 r. Nr 66, poz. 620 ze zm.),
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4 poz. 44 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie integrowanej produkcji (Dz. U. z 2004 r. Nr 178, poz. 1834 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarun-

- kowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. z 2008 r. Nr 80, poz. 479),
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia (Dz. U. z 2008 r. Nr 103, poz. 664)
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 nr 120, poz. 826),
  - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2008r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz. U. z 2008 r. Nr 82, poz. 501),
  - Planowanie Gospodarki Odpadami w Polsce. Poradnik – powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami, wyd. MIKOM, Warszawa 2002 r.,
  - Programowanie ochrony środowiska w gminie, czyli jak skutecznie zaplanować i wdrożyć gminny program ochrony środowiska, Tom 1 – podręcznik, 2009 r., Arnold Bernaciak, Marcin Spychała,
  - Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, grudzień 2002r.,
  - Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016,
  - Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010,
  - Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego,
  - Plan Gospodarki Odpadami Województwa Zachodniopomorskiego,
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczecinek,
  - Sprawozdanie z realizacji PGO dla Miasta Szczecinek,
  - Raport z wykonania POŚ dla Miasta Szczecinek,
  - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Szczecineckiego,
  - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
  - Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
  - Raporty WIOŚ,
  - Informacje z Urzędu Miasta,
  - Dane Głównego Urzędu Statystycznego,
  - Rocznik Statystyczny Województwa Zachodniopomorskiego,
  - Strony internetowe Centrum Informacji o Środowisku: www.cios.gov.pl,
  - Strony internetowe Ministerstwa Środowiska: www.mos.gov.pl,
  - Strony internetowe Natura 2000: www.natura2000.mos.gov.pl/natura2000 i www.natura2000.org.pl,
  - Strony internetowe www.panorama-miast.com.pl
  - Strony internetowe www.cire.pl.
  - Strony internetowe www.baza-oze.pl
  - Strony internetowe www.energiaodnawialna.net